

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

31-011 Kraków, Pl. Szczepański 5

tel.: 12 422 48 95; fax: 12 422 36 12; e-mail: wiosinfo@krakow.pios.gov.pl; <http://www.krakow.pios.gov.pl>

**Ocena jakości powietrza w województwie
małopolskim w 2013 roku**

**wykonana wg zasad określonych w art. 89
ustawy – Prawo ochrony środowiska**

na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE

Wykonał:

Wydział Monitoringu Środowiska

Autorzy:

Barbara Pająk
Eiliana Czarnecka
Barbara Dębska
Anna Machalska

Zatwierdził:

**Małopolski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska**

mgr inż. Paweł Ciećko

Kraków, 30 kwietnia 2014 roku

Spis treści

1. Podstawa prawna, cele i zakres oceny	3
2. Opis systemu oceny	5
3. Wyniki klasyfikacji stref	19
4. Strefy zaliczone do klasy C	45
5. Informacje na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych/ docelowych/ celu długoterminowego, stwierdzonych na podstawie pomiarów	48
6. Ocena istniejącego systemu oceny jakości powietrza	51
7. Udokumentowanie wyników oceny	52
8. Podsumowanie	52

1. Podstawa prawna, cele i zakres oceny

Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku została wykonana według zasad określonych w art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska (P.o.ś. – Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.) z uwzględnieniem dokumentów prawnych UE tj:

- dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy,
- dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 roku w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu,
- decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 roku ustanawiającej zasady stosowania wymienionych dyrektyw w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza.

Obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza określone są ponadto w następujących aktach prawnych:

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z dnia 18.09.2012 r. poz. 1031),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 roku w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. z dnia 18.09.2012 r. poz. 1032),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z dnia 10.08.2012 r. poz. 914),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 roku w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji (dla pyłu PM_{2,5}) (Dz.U. z dnia 18.09.2012 r. poz. 1029),
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 roku w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. z dnia 18.09.2012 r. poz. 1034).

Celem oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref, w zakresie umożliwiającym:

1. *Dokonanie klasyfikacji stref, według określonych kryteriów* (poziom dopuszczalny substancji, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego), których wartości zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska (RMŚ) z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031). Dla wszystkich zanieczyszczeń są to wartości zgodne z dyrektywami 2008/50/WE i 2004/107/WE. Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza POP).
2. *Uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach.*

Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) lub, w przypadku

uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.

3. *Wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji).*

Roczna ocena jakości powietrza w strefach (Tabela 1) została wykonana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w 2013 roku na stałych stacjach monitoringu (Tabela 2, str.12). Ocenę wykonano pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla następujących substancji:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon (O₃),
- pył zawieszony (PM₁₀),
- pył zawieszony PM_{2,5} (PM_{2.5}),
- ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- arsen (As) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM₁₀,
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyle zawieszonym PM₁₀.

Ocena wykonana pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmuje:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

Listę substancji, dla których istnieje obowiązek prowadzenia rocznej oceny jakości powietrza zawiera RMŚ z 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1032).

Ocenę dla wszystkich zanieczyszczeń wykonano w układzie stref określonym w RMŚ z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

Tabela 1. Zestawienie stref w województwie małopolskim

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Typ strefy [A-aglomeracja, M-miasto >100tys., P-pozostałe]	Obszar strefy [km ²]	Liczba mieszkańców w strefie	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
1	2	3	4	5	6	7
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	327	758 334	nie
2	miasto Tanów	PL1202	M	72	112 952	nie
3	strefa małopolska	PL1203	P	14 784	2 482 791	tak

2. Opis systemu oceny

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza, zgodnie z art.89 ustawy P.o.ś., stanowią:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji (dozwolone przypadki przekroczeń poziomu dopuszczalnego odnoszą się także do jego wartości powiększonej o margines tolerancji),
- poziomy docelowe dla niektórych substancji,
- poziomy celów długoterminowych dla ozonu.

Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- *poziom dopuszczalny* oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany;
- *poziom docelowy* oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie;
- *poziom celu długoterminowego* oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska;
- *poziom krytyczny* - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa, inne rośliny lub ekosystemy naturalne, jednak nie w odniesieniu do człowieka (w dotychczasowych przepisach prawa krajowego w odniesieniu do ochrony roślin stosowane są pojęcia: poziom dopuszczalny, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego);
- *margines tolerancji* - oznacza procentowo określoną część poziomu dopuszczalnego, o którą poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie 2008/50/WE.

W rocznej ocenie jakości powietrza przyjęto wartości kryterialne określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z dnia 18 września 2012 r., poz. 1031) w zakresie: SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, O₃, pyłu PM₁₀, zawartości ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀; pyłu PM_{2,5} zgodne z podanymi w dyrektywach 2008/50/WE i 2004/107/WE.

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla **SO₂** - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom SO ₂ w powietrzu w [µg/m ³]	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
jedna godzina	350	24 razy
24 godziny	125	3 razy

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla **NO₂** - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom NO ₂ w powietrzu w [µg/m ³]	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
jedna godzina	200	18 razy
rok kalendarzowy	40	nie dotyczy

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla **CO** - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom CO w powietrzu w [mg/m ³]	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
8 godzin ¹⁾	10 ²⁾	nie dotyczy (określana jest wartość max)

¹⁾ Stężenie 8-godz., wartość średnia krocząca obliczana ze stężeń 1-godz.

²⁾ Dobowe maksymalne średnie stężenie ośmiogodzinne określa się na podstawie ośmiogodzinnych średnich kroczących obliczanych co godzinę ze stężeń jednogodzinnych. Każda obliczona w ten sposób średnia ośmiogodzinna przypisana zostaje do dnia, w którym się ona kończy, tzn. pierwszy okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 17.00 dnia poprzedniego do godziny 1.00 dnia bieżącego; ostatni okres obliczeniowy dla danego dnia będzie okresem od godziny 16.00 do 24.00 tego dnia (wg czasu środkowoeuropejskiego CET). W praktyce jest to najwyższa wartość stężenia 8-godz. spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym.

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla **benzenu** - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom C ₆ H ₆ w powietrzu w [µg/m ³]	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	5	nie dotyczy

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla **ozonu** - ochrona zdrowia

Ocena jakości powietrza w odniesieniu do ozonu, pod kątem ochrony zdrowia (a także roślin) opiera się na dwóch wartościach kryterialnych, którymi są: poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego. W rezultacie, dla ozonu dokonuje się podwójnej klasyfikacji stref (ochrona zdrowia), biorąc pod uwagę poziom docelowy ozonu (klasy A i C) oraz poziom celu długoterminowego (klasy D1 i D2).

Kryterium	Okres uśredniania stężeń	Poziom docelowy i celu długoterminowego dla O ₃ w powietrzu w [µg/m ³]	Dopuszczana liczba dni z przekroczeniami poziomu docelowego w roku kalendarzowym
poziom docelowy	8 godzin ¹⁾	120 ¹⁾	25 dni ²⁾
poziom celu długoterminowego	8 godzin	120 ³⁾	nie dotyczy (określana jest wartość max)

¹ Maksymalna średnia ośmiogodzinna w ciągu doby, spośród średnich kroczących obliczanych co godzinę z ośmiu średnich jednogodzinnych. Każdą tak obliczoną średnią 8-godzinną przypisuje się dobie, w której się ona kończy; pierwszym okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 17.00 dnia poprzedniego do godziny 01.00 danego dnia; ostatnim okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 16.00 do 24.00 tego dnia czasu środkowoeuropejskiego CET.

² Liczba dni z przekroczeniem poziomu docelowego w roku kalendarzowym uśredniona w ciągu kolejnych trzech lat; oznacza że $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nie może zostać przekroczone więcej niż przez 25 dni w roku kalendarzowym średnio w ciągu trzech lat. W przypadku braku danych pomiarowych z trzech lat, dotrzymanie dopuszczalnej częstości przekroczeń sprawdza się na podstawie danych pomiarowych co najmniej z jednego roku.

³ Najwyższa wartość stężenia 8-godz. spośród średnich kroczących w roku kalendarzowym.

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom PM10 w powietrzu w $[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
24 godziny	50	35 razy
rok kalendarzowy	40	nie dotyczy

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM2,5 - ochrona zdrowia

Dla pyłu PM2,5 poziom dopuszczalny określony jest dla tzw. fazy I obowiązujący od 1 stycznia 2010 r., z terminem osiągnięcia do 1 stycznia 2015 r. W przepisach określono także margines tolerancji, który ulega stopniowemu zmniejszeniu, aż do osiągnięcia zera w dniu 1 stycznia 2015 roku.

Okres uśredniania stężeń	Poziom dopuszczalny PM2,5 w powietrzu w $[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	Rok	Margines tolerancji w $[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	Poziom dopuszczalny PM2,5 w powietrzu powiększony o margines tolerancji $[\mu\text{g}/\text{m}^3]$
Rok kalendarzowy	25	2012	2	27
		2013	1	26
		2014	1	26
		2015	0	25

W ocenie uwzględniono także dwa dodatkowe kryteria:

- poziom docelowy wynoszący $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla stężeń średnich rocznych PM2,5, który jest równy wartości obecnego poziomu dopuszczalnego. Terminem jego osiągnięcia był 1 stycznia 2010 roku,

- poziom dopuszczalny określony dla tzw. fazy II, równy $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ z terminem osiągnięcia do 1 stycznia 2020 roku.

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla ołowiu w pyłach zawieszonych PM10 - ochrona zdrowia

Okres uśredniania stężeń	Dopuszczalny poziom Pb w powietrzu w $[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
rok kalendarzowy	0.5	nie dotyczy

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla As, Cd, Ni, B(a)P, zawartych w pyłe PM10 - ochrona zdrowia

Zanieczyszczenie	Okres uśredniania stężeń	Poziom docelowy w powietrzu w [ng/m ³]	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu docelowego w roku kalendarzowym
Arsen [As]	rok kalendarzowy	6	nie dotyczy
Kadm [Cd]	rok kalendarzowy	5	
Nikiel [Ni]	rok kalendarzowy	20	
benzo(a)piren [B(a)P]	rok kalendarzowy	1	

Arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren – oznaczają całkowitą zawartość danego zanieczyszczenia w pyłe PM10

Na uwagę zasługuje zapis w dyrektywie 2004/107/WE, który mówi, że państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zapewnienia aby począwszy od 31 grudnia 2012 r., stężenia arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu, używanego jako znacznik rakotwórczego ryzyka wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, w otaczającym powietrzu, nie przekraczały wartości docelowych.

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla SO₂ i NO_x - ochrona roślin

Substancja	Okres uśredniania stężeń	Poziom krytyczny substancji w powietrzu w [μg/m ³]
Dwutlenek siarki SO ₂	rok kalendarzowy	20
	pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	20
Tlenki azotu ¹⁾ NO _x	rok kalendarzowy	30

¹⁾ Stężenie NO_x – obliczane jako suma stężeń NO[ppb]+NO₂[ppb] wyrażona w postaci stężenia NO₂ w μg/m³

Kryteria obowiązujące w rocznej ocenie jakości powietrza dla ozonu (AOT40) - ochrona roślin

Kryterium	Okres dla którego oblicza się parametr AOT40 ¹⁾	Dopuszczalna wartość parametru AOT40 ¹⁾ dla O ₃ w powietrzu
poziom docelowy	okres wegetacyjny (1 V – 31 VII)	18 000 ²⁾ (μg/m ³)·h
poziom celu długoterminowego	okres wegetacyjny (1 V – 31 VII)	6 000 (μg/m ³)·h

¹⁾ Normowany parametr AOT40 [(μg/m³)·h] oblicza się na podstawie stężeń 1-godz., jako sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w μg/m³ a wartością 80 μg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8.00 a 20.00 czasu środkowoeuropejskiego (CET), dla której stężenie jest większe niż 80 μg/m³. Obliczoną wartość AOT40 należy pomnożyć przez iloraz liczby możliwych terminów pomiarowych do liczby wykonanych w tym okresie pomiarów; AOT40 nie oblicza się jeśli seria pomiarowa nie spełnia warunków kompletności

²⁾ Wartość normatywną uznaje się za dotrzymaną, jeżeli nie przekracza jej średnia z ww. sum obliczona dla okresów wegetacyjnych z pięciu kolejnych lat. W przypadku braku danych pomiarowych stężeń ozonu z pięciu lat, dotrzymanie tej wartości sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech lat. Jeśli średnie pięcioletnie nie mogą być określone na podstawie kolejnych danych rocznych, do sprawdzenia zgodności z wartościami docelowymi, ustanowionymi dla ochrony roślinności, wymagane są ważne dane dla co najmniej trzech lat.

Klasy stref i wymagane działania wynikające z oceny

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Zgodnie z dyrektywą 2008/50/WE, należy utrzymać jakość powietrza tam, gdzie już jest ona dobra, lub ją poprawić. W przypadku, gdy cele dotyczące jakości powietrza ustalone w dyrektywie nie są osiągnięte, państwa członkowskie powinny podjąć działania w celu dotrzymania poziomów dopuszczalnych i poziomów krytycznych oraz w miarę możliwości, dotrzymania wartości docelowych i osiągnięcia celów długoterminowych (państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne środki, które nie pociągają za sobą niewspółmiernych kosztów, w celu zapewnienia osiągnięcia wartości docelowych i celów długoterminowych).

W przypadku, gdy w określonej strefie lub aglomeracji poziomy zawartości zanieczyszczeń w powietrzu jednej lub kilku substancji przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy dopuszczalne powiększone o odpowiednie marginesy tolerancji lub poziomy docelowe, państwa członkowskie zapewniają opracowanie planów ochrony powietrza dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu dotrzymania odpowiednich wartości normatywnych.

Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy, stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie. Ocena w tych obszarach powinna być dokonana z wykorzystaniem odpowiednich metod, zależnych od poziomów stężeń występujących na danym obszarze. Wymagania, co do metod odpowiednich do poziomów stężeń określone są w wyniku ocen pięcioletnich mających na celu określenie metod na potrzeby ocen rocznych.

Powiązanie poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w wyniku rocznej oceny jakości powietrza, z klasami stref i wymaganymi działaniami przedstawiono w tabelach.

Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i nie jest określony margines tolerancji¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego ¹⁾	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem

C	powyżej poziomu dopuszczalnego ²⁾	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany) - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych

¹⁾ Dotyczy zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu PM10 oraz zawartości ołowiu w pyłe PM10 – ochrona zdrowia oraz dwutlenku siarki, tlenków azotu – ochrona roślin

²⁾ z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i margines tolerancji¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
B	powyżej poziomu dopuszczalnego lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
C	powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji - opracowanie programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji określonego dla pyłu PM2,5

¹⁾ od 1.01.2010 dotyczy tylko pyłu PM2,5

Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Oczekiwane działania
A	nie przekraczający poziomu docelowego ²⁾	brak

C	powyżej poziomu docelowego ²⁾	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu,

¹⁾ Dotyczy: ozonu (ochrona zdrowia, ochrona roślin) oraz arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)piranu w pyłe PM10 – ochrona zdrowia ludzi. Poziom docelowy jest także dodatkowym parametrem uwzględnianym w rocznej ocenie jakości powietrza dla pyłu PM2,5. Podstawowym kryterium oceny PM2,5 jest poziom dopuszczalny.

²⁾ z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego

Klasa strefy	Poziom stężeń ozonu	Wymagane działania
D1	nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	brak
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020

Dodatkowa klasyfikacja stref dla pyłu PM2,5 wprowadzona na potrzeby raportowania dodatkowych informacji – wyników rocznej oceny jakości powietrza do Komisji Europejskiej:

Klasy stref określone w oparciu o poziom dopuszczalny PM2,5 dla fazy II:

A1, C1, C2

Klasa A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy II,

Klasy C1 i C2 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II,

Klasa A1 i C1 mieszczą się w klasie A wg klasyfikacji podstawowej, klasa C2 obejmuje klasy B i C określone w klasyfikacji podstawowej.

Klasy stref określone w oparciu o poziom docelowy PM2,5:

A, C2

Klasa A – brak przekroczenia poziomu docelowego (równego obowiązującemu obecnie poziomowi dopuszczalnemu) – jest to klasa A wg klasyfikacji podstawowej,

Klasa C2 – przekroczenie poziomu docelowego. Klasa C2 obejmuje klasy B i C określone w klasyfikacji podstawowej.

Tabela 2. Wykaz stałych stanowisk pomiarowych, z których wyniki wykorzystano w ocenie rocznej

Lp.	Strefa		Stacja pomiarowa		Właści- ciel stacji	Zanieczy- szczenie	Czas uśredniania stężeń	Typ pomiaru	Rodzaj pyłu [tylko dla pyłu]	Metoda pomiaru	Typ stacji	Typ obszaru
	Nazwa strefy	Kod strefy	Nazwa stacji	Kod krajowy stacji								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	komunika- cyjny	zwykły
2	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemilumino- scencja	komunika- cyjny	zwykły
3	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	komunika- cyjny	zwykły
4	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	C ₆ H ₆	24-godz.	manualny	-	chromatografia	komunika- cyjny	zwykły
5	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	PM10	1-godz.	automatyczny	PM10	optyczna	komunika- cyjny	zwykły
6	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, Al. Kraśnińskiego	MpKrakowWIOSAKra6117	WIOŚ	PM2.5	1-godz.	automatyczny	PM2.5	optyczna	komunika- cyjny	zwykły
7	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
8	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemilumino- scencja	tło miejskie	zwykły
9	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	O ₃	1-godz.	automatyczny	-	fotometria UV	tło miejskie	zwykły
10	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
11	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	PM2.5	24-godz.	manualny	PM2.5	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
12	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	As	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
13	Aglomeracja	PL1201	Kraków, ul.	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	Cd	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło	zwykły

	Krakowska		Bujaka								miejskie	
14	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	Ni	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
15	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	Pb	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
16	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bujaka	MpKrakowWIOSBuja6119	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
17	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	oddziaływanie przemysłu	zwykły
18	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	oddziaływanie przemysłu	zwykły
19	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	oddziaływanie przemysłu	zwykły
20	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	C ₆ H ₆	1-godz.	automatyczny	-	chromatografia gazowa – fotojonizacja PID	oddziaływanie przemysłu	zwykły
21	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	C ₆ H ₆	24-godz.	manualny	-	chromatografia	oddziaływanie przemysłu	zwykły
22	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	oddziaływanie przemysłu	zwykły
23	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	PM2.5	1-godz.	automatyczny	PM2.5	optyczna	oddziaływanie przemysłu	zwykły
24	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	As	24-godz.	manualny	-	ICP OES	oddziaływanie przemysłu	zwykły
25	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	Cd	24-godz.	manualny	-	ICP OES	oddziaływanie przemysłu	zwykły
26	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	Ni	24-godz.	manualny	-	ICP OES	oddziaływanie przemysłu	zwykły
27	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	Pb	24-godz.	manualny	-	ICP OES	oddziaływanie przemysłu	zwykły

	Krakowska		Bulwarowa								przemysłu	
28	Aglomeracja Krakowska	PL1201	Kraków, ul. Bulwarowa	MpKrakowWIOSBulw6118	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	oddziaływanie przemysłu	zwykły
29	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
30	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
31	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	tło miejskie	zwykły
32	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	C ₆ H ₆	24-godz.	manualny	-	chromatografia	tło miejskie	zwykły
33	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	O ₃	1-godz.	automatyczny	-	fotometria UV	tło miejskie	zwykły
34	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
35	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	PM2.5	24-godz.	manualny	PM2.5	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
36	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	As	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
37	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	Cd	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
38	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	Ni	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły

39	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	Pb	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
40	Miasto Tarnów	PL1202	Tarnów, ul. Bitwy pod - Studziankami	MpTarnowWIOSBitw6304	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
41	Strefa małopolska	PL1203	Bochnia, ul. Konfederatów w Barskich	MpBochniWIOSKBar0106	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	gravimetryczna	tło miejskie	zwykły
42	Strefa małopolska	PL1203	Bochnia, ul. Konfederatów w Barskich	MpBochniWIOSKBar0106	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
43	Strefa małopolska	PL1203	Bochnia, ul. Konfederatów w Barskich	MpBochniWIOSKBar0106	WIOŚ	PM2,5	24-godz.	manualny	-	gravimetryczna	tło miejskie	zwykły
44	Strefa małopolska	PL1203	Gorlice, ul. Krasieńskiego	MpGorlicWIOSKras0511	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	gravimetryczna	tło miejskie	zwykły
45	Strefa małopolska	PL1203	Gorlice, ul. Krasieńskiego	MpGorlicWIOSKras0511	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
46	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
47	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	Zwykły
48	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	gravimetryczna	tło miejskie	Zwykły
49	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	PM2.5	24-godz.	manualny	PM2.5	gravimetryczna	tło miejskie	Zwykły
50	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul.	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	As	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	Zwykły

			Nadbrzeżna									
51	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	Cd	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	Zwykły
52	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	Ni	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
53	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	Pb	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
54	Strefa małopolska	PL1203	Nowy Sącz, ul. Nadbrzeżna	MpNSaczWIOSNadb6205	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
55	Strefa małopolska	PL1203	Olkusz, ul. F. Nullo	MpOlkuszWIOSNull1205	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
56	Strefa małopolska	PL1203	Olkusz, ul. F. Nullo	MpOlkuszWIOSNull1205	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
57	Strefa małopolska	PL1203	Olkusz, ul. F. Nullo	MpOlkuszWIOSNull1205	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	tło miejskie	zwykły
59	Strefa małopolska	PL1203	Proszowice, ul. Królewska	MpProszWIOSKrol1404	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
60	Strefa małopolska	PL1203	Proszowice, ul. Królewska	MpProszWIOSKrol1404	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
61	Strefa małopolska	PL1203	Skawina, os. Ogrody	MpSkawinWIOSOsie0606	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
62	Strefa małopolska	PL1203	Skawina, os. Ogrody	MpSkawinWIOSOsie0606	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
63	Strefa małopolska	PL1203	Skawina, os. Ogrody	MpSkawinWIOSOsie0606	WIOŚ	PM10	1-godz.	automatyczny	PM10	absorpcja promieniowania β	tło miejskie	zwykły
64	Strefa małopolska	PL1203	Sucha Besk. ul. Handlowa	MpSuchaBWIOSHand1512	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły

65	Strefa małopolska	PL1203	Sucha Besk. ul. Handlowa	MpSuchaBWIOSHand1512	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
66	Strefa małopolska	PL1203	Sucha Besk. ul. Handlowa	MpSuchaBWIOSHand1512	WIOŚ	C ₆ H ₆	1-godz.	automatyczny	-	chromatografia gazowa – fotojonizacja PID	tło miejskie	zwykły
67	Strefa małopolska	PL1203	Sucha Besk. ul. Handlowa	MpSuchaBWIOSHand1512	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	gravimetryczna	tło miejskie	zwykły
68	Strefa małopolska	PL1203	Sucha Besk. ul. Handlowa	MpSuchaBWIOSHand1512	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
69	Strefa małopolska	PL1203	Szarów	MpSzarowWIOS1908	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	podmiejski	ochrona roślin i zdrowia
70	Strefa małopolska	PL1203	Szarów	MpSzarowWIOS1908	WIOŚ	O ₃	1-godz.	automatyczny	-	fotometria UV	podmiejski	ochrona roślin i zdrowia
71	Strefa małopolska	PL1203	Szymbark	MpSzymbaWIOS0507	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	pozamiejski	ochrona roślin
72	Strefa małopolska	PL1203	Szymbark	MpSzymbaWIOS0507	WIOŚ	NO _x	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	pozamiejski	ochrona roślin
73	Strefa małopolska	PL1203	Szymbark	MpSzymbaWIOS0507	WIOŚ	O ₃	1-godz.	automatyczny	-	fotometria UV	pozamiejski	ochrona roślin
74	Strefa małopolska	PL1203	Szymbark	MpSzymbaWIOS0507	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	pozamiejski	ochrona roślin
75	Strefa małopolska	PL1203	Trzebinia, os. ZWM	MpTrzebiWIOSZWM0305	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
76	Strefa małopolska	PL1203	Trzebinia, os. ZWM	MpTrzebiWIOSZWM0305	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
77	Strefa małopolska	PL1203	Trzebinia, os. ZWM	MpTrzebiWIOSZWM0305	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	tło miejskie	zwykły
78	Strefa małopolska	PL1203	Trzebinia, os. ZWM	MpTrzebiWIOSZWM0305	WIOŚ	PM10	1-godz.	automatyczny	PM10	Promieniowanie β	tło miejskie	zwykły
79	Strefa małopolska	PL1203	Trzebinia, os. ZWM	MpTrzebiWIOSZWM0305	WIOŚ	PM2.5	24-godz.	manualny	PM10	gravimetryczna	tło miejskie	zwykły

80	Strefa małopolska	PL1203	Tuchów, ul. Chopina	MpTuchowWIOSSzop1602	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
81	Strefa małopolska	PL1203	Tuchów, ul. Chopina	MpTuchowWIOSSzop1602	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
82	Strefa małopolska	PL1203	Wadowice, os. Pod Skarpą	MpWadowiWIOSPSka1805	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
83	Strefa małopolska	PL1203	Wadowice, os. Pod Skarpą	MpWadowiWIOSPSka1805	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły
84	Strefa małopolska	PL1203	Niepołomice	MpWielicWIOSNiep1904	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
85	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	SO ₂	1-godz.	automatyczny	-	fluorescencja	tło miejskie	zwykły
86	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	NO ₂	1-godz.	automatyczny	-	chemiluminescencja	tło miejskie	zwykły
87	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	CO	1-godz.	automatyczny	-	spektroskopia w podczerwieni	tło miejskie	zwykły
88	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	PM10	24-godz.	manualny	PM10	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
89	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	PM2.5	24-godz.	manualny	PM2.5	grawimetryczna	tło miejskie	zwykły
90	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	As	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
91	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	Cd	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
92	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	Ni	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
93	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	Pb	24-godz.	manualny	-	ICP OES	tło miejskie	zwykły
94	Strefa małopolska	PL1203	Zakopane, ul. Sienkiewicza	MpZakopaWIOSRown1701	WIOŚ	BaP	24-godz.	manualny	-	HPLC FLD	tło miejskie	zwykły

3. Wyniki klasyfikacji stref

Klasyfikację stref wykonano oddzielnie dla dwóch grup kryteriów:

- określonych w celu ochrony zdrowia - dla obszaru zwykłego (Z),
- określonych w celu ochrony roślin (dla obszaru województwa z wyłączeniem aglomeracji oraz miast powyżej 100 tys. mieszkańców).

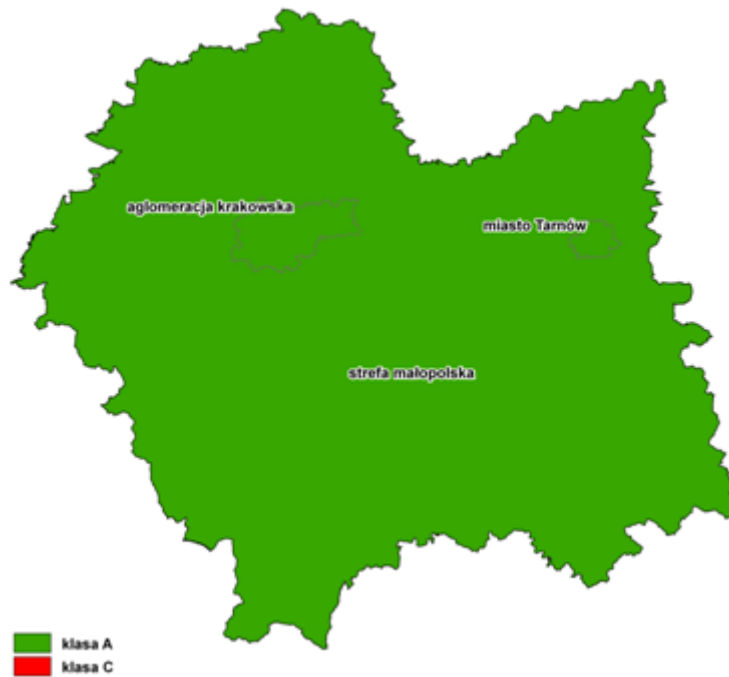
Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń (tzn. występujących w najbardziej zanieczyszczonych rejonach) na obszarze aglomeracji lub innej strefy.

Klasyfikację stref zgodnie z kryterium ochrony zdrowia dla następujących zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ przedstawiają tabele 3.1-3.12, wykresy 1-11 oraz mapy 1-21. Klasyfikację stref zgodnie z kryterium ochrony roślin dla następujących zanieczyszczeń: SO₂, NO_x i ozonu przedstawiają tabele 3.13–3.15 oraz mapy 22-24.

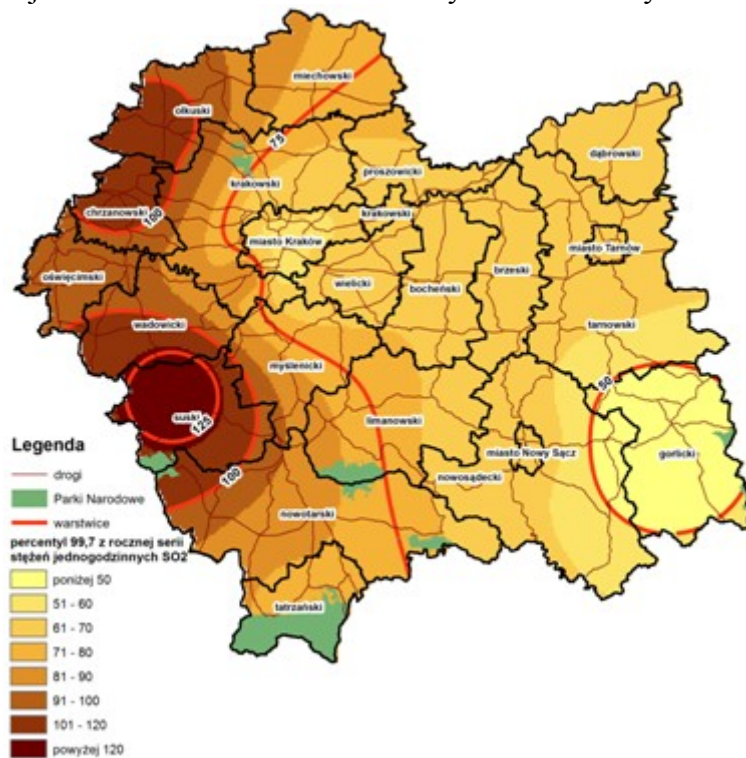
Klasyfikacja według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia

Tabela 3.1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla dwutlenku siarki [SO₂]

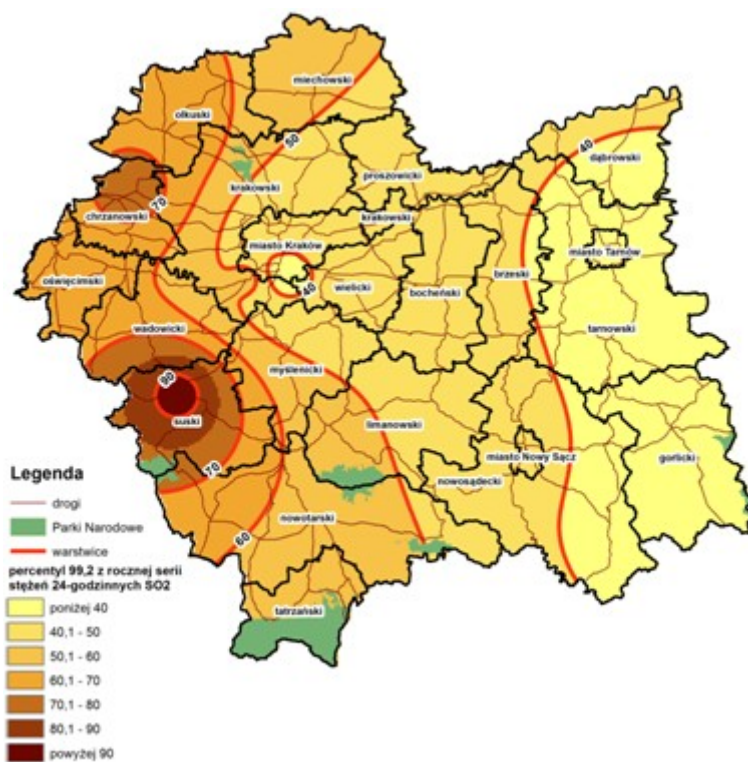
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń SO ₂		
			1 godz.	24 godz.	wynikowa
1	2	3	4	5	6
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	A	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A	A	A
3	strefa małopolska	PL1203	A	A	A

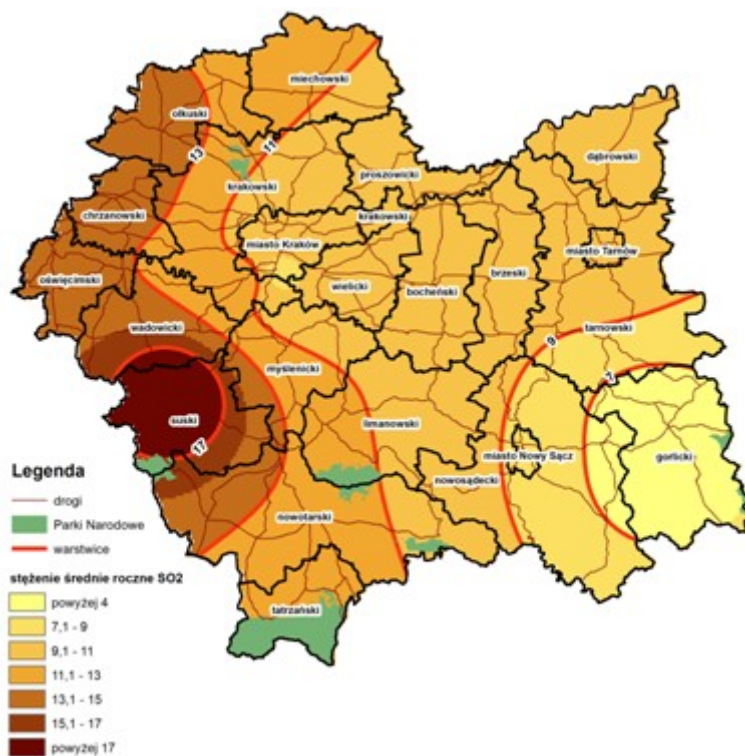
Mapa 1. Klasyfikacja stref dla dwutlenku siarki – kryterium ochrony zdrowia

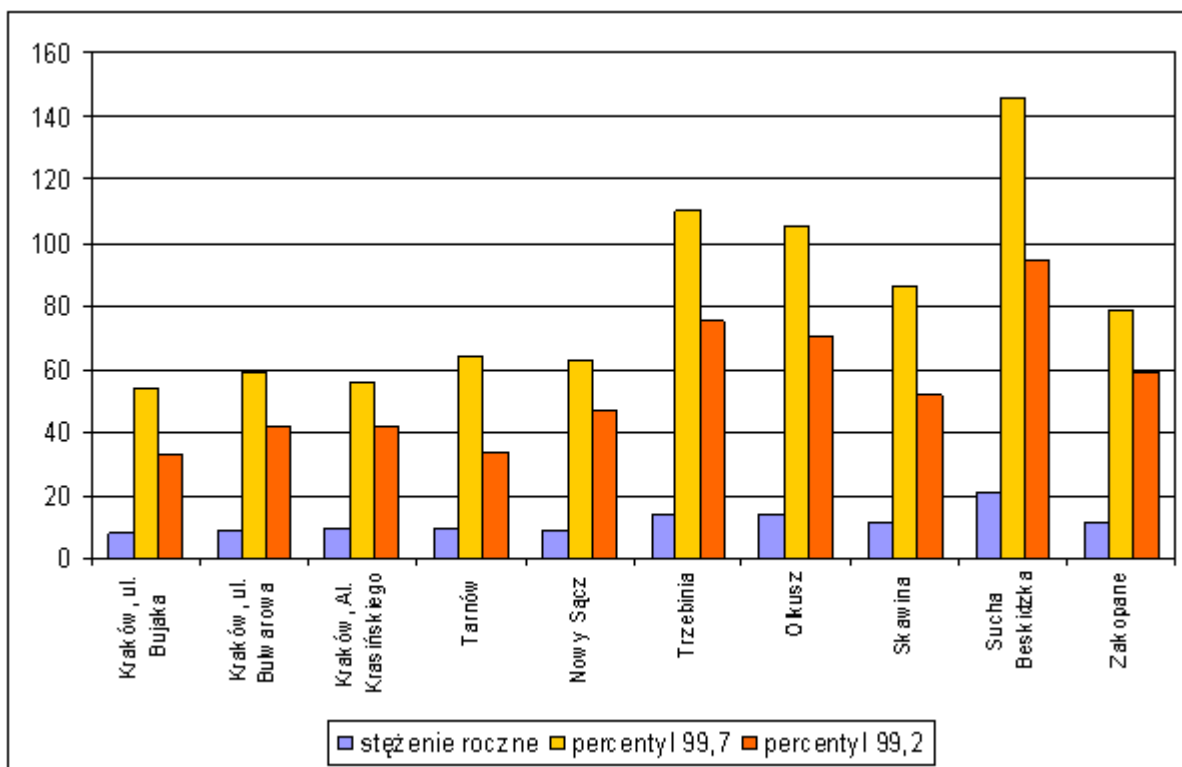
Mapa 2. Rozkład stężeń dwutlenku siarki- percentyl 99,7 z serii stężeń jednogodzinnych

Mapa 3. Rozkład stężeń dwutlenku siarki – percentyl 99,2 z serii stężeń 24 godzinnych

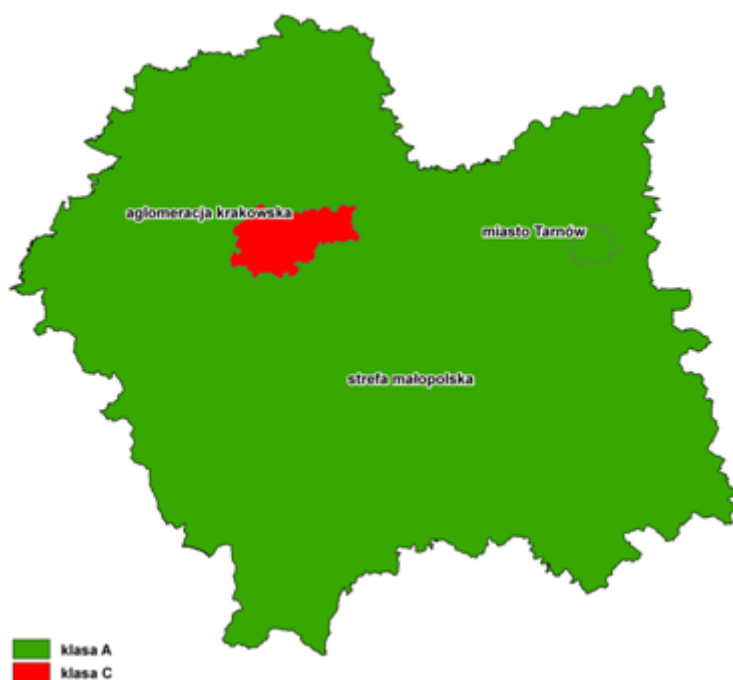
Mapa 4. Rozkład stężeń dwutlenku siarki – stężenia roczne

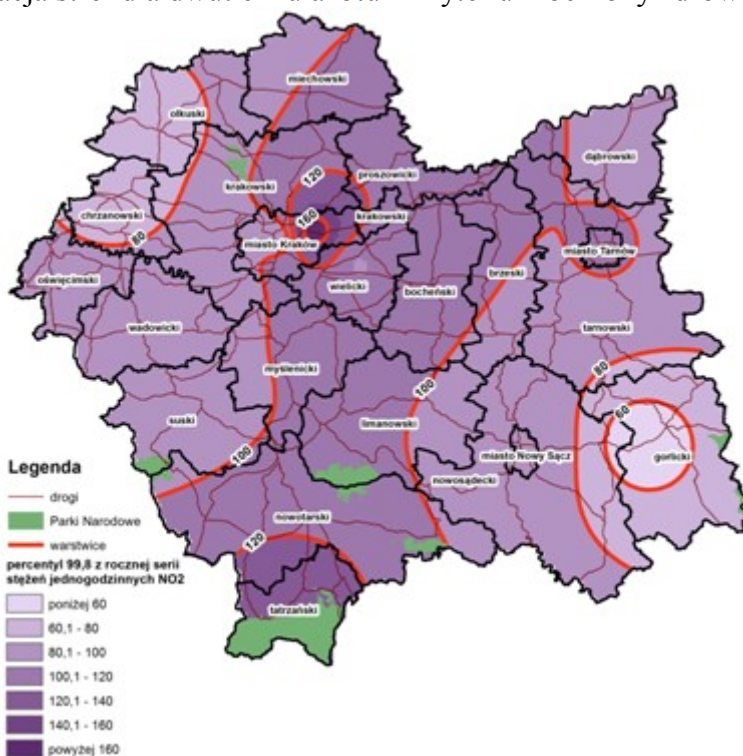
Wykres 1. Stężenia dwutlenku siarki ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) wykorzystane do oceny – pomiar automatyczny

Tabela 3.2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla dwutlenku azotu [NO_2]

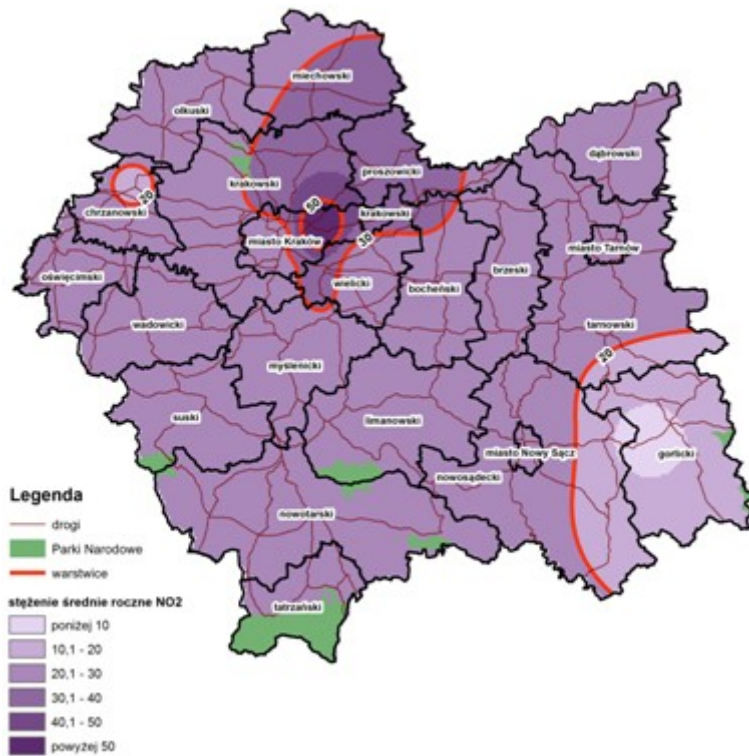
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dla obszaru strefy dla poszczególnych czasów uśredniania stężeń NO_2		
			1 godz.	rok	wynikowa
1	2	3	4	5	6
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	C	C
2	miasto Tarnów	PL1202	A	A	A
3	strefa małopolska	PL1203	A	A	A

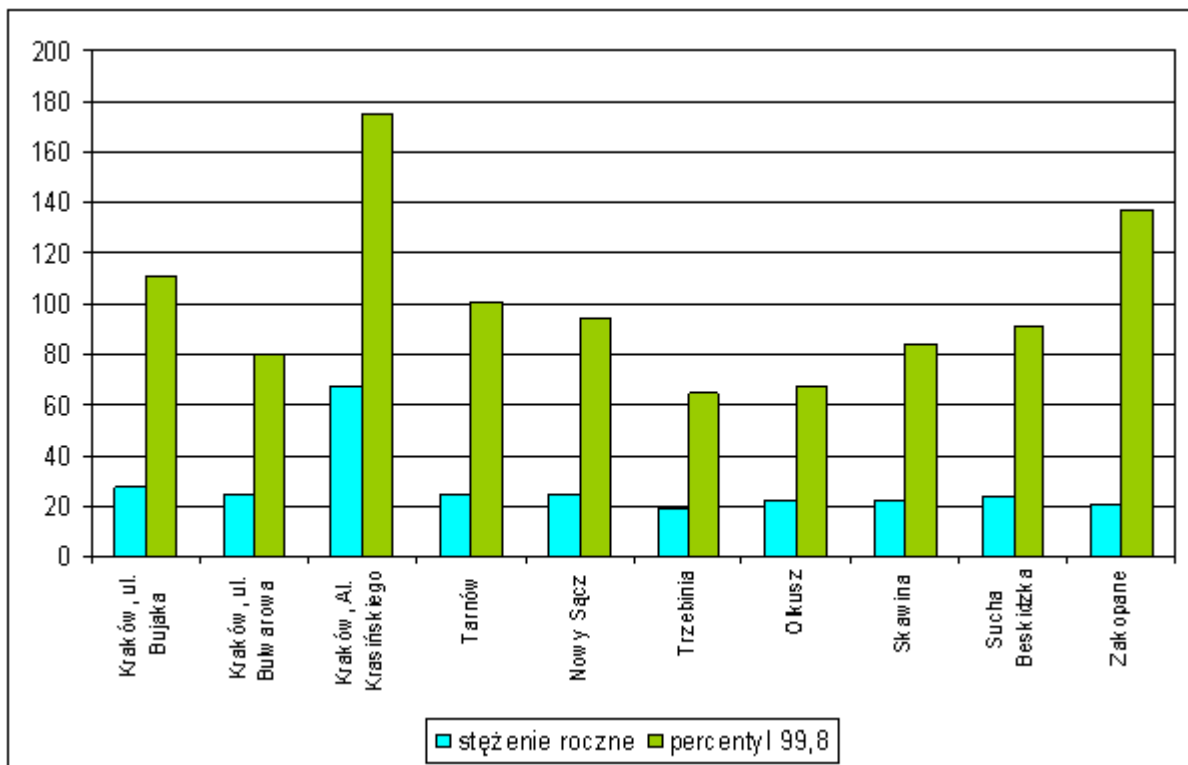
Mapa 5. Klasyfikacja stref dla dwutlenku azotu – kryterium ochrony zdrowia

Mapa 6. Rozkład stężeń dwutlenku azotu – perceptyl 99,8 z serii stężeń jednogodzinnych

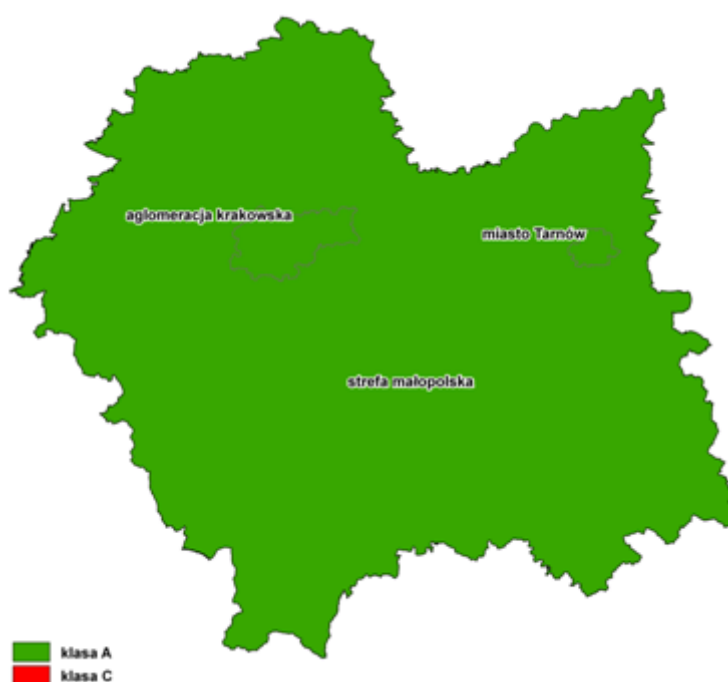
Mapa 7. Rozkład stężeń dwutlenku azotu – stężenia roczne

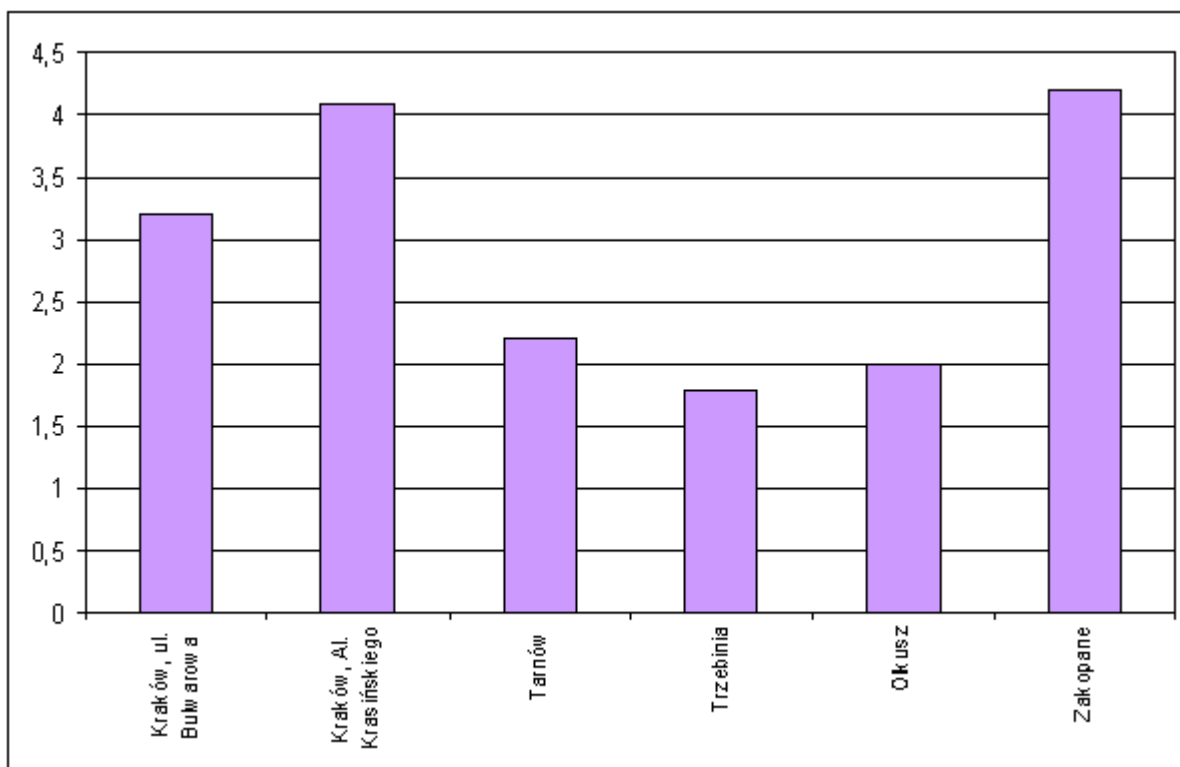
Wykres 2. Stężenia dwutlenku azotu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) wykorzystane do oceny – pomiar automatyczny

Tabela 3.3. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla tlenku węgla [CO]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (8 godzin)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	Miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

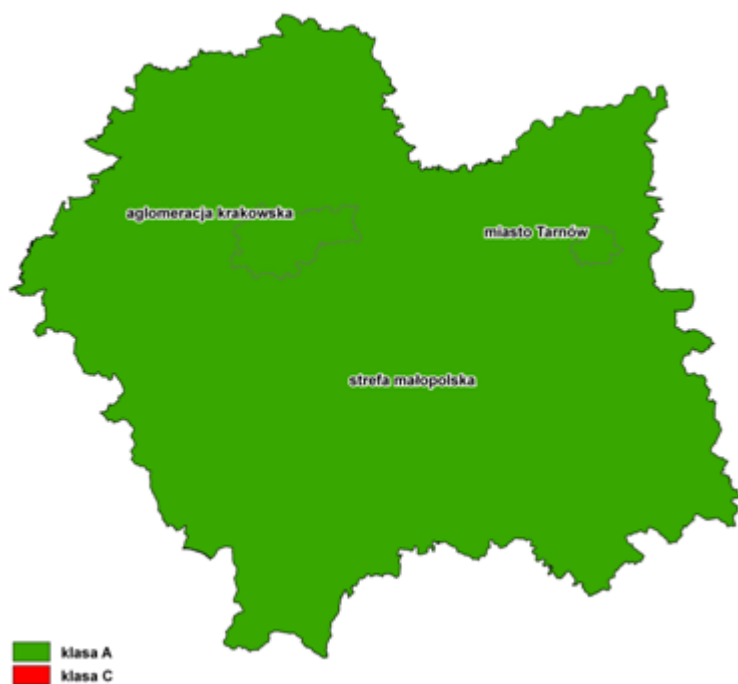
Mapa 8. Klasyfikacja stref dla tlenku węgla – kryterium ochrony zdrowia

Wykres 3. Maksymalne stężenia tlenku węgla średnie 8 godzinne spośród średnich kroczących (mg/m^3) wykorzystane do oceny – pomiar automatyczny

Tabela 3.4. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla benzenu [C_6H_6]

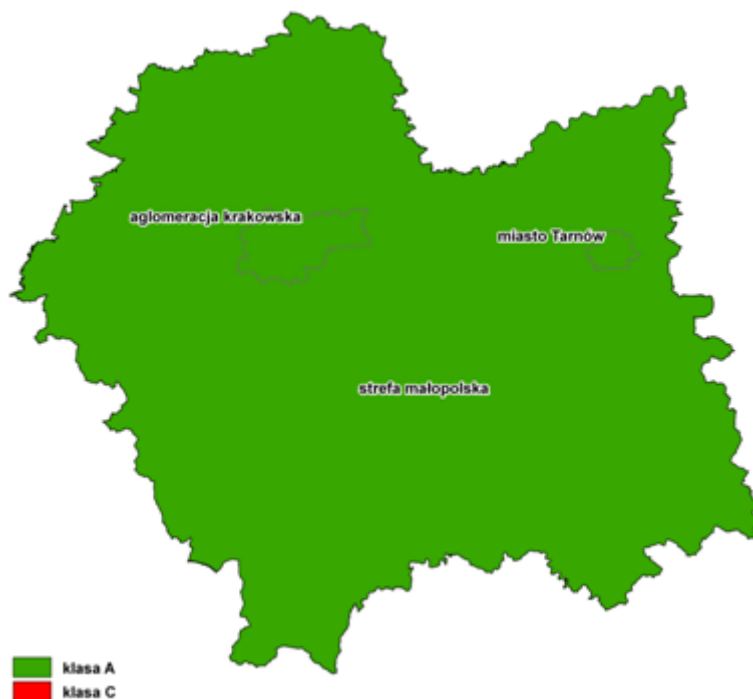
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

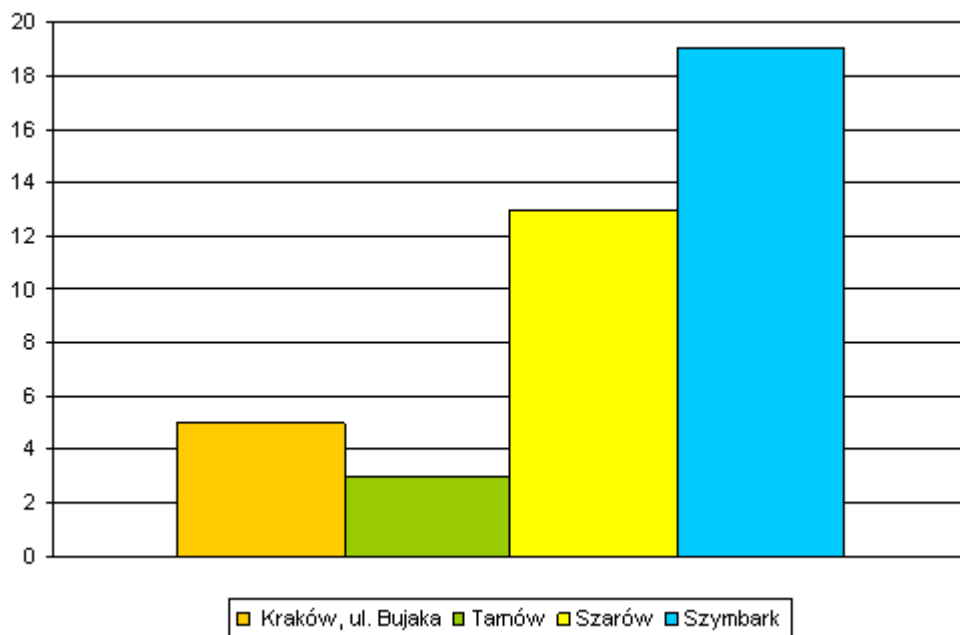
Mapa 9. Klasyfikacja stref dla benzenu – kryterium ochrony zdrowia

Tabela 3.5. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla ozonu [O_3]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (8 godzin)	Symbol klasy w strefie Cel długoterminowy (8 godzin)	Symbol klasy wynikowej w strefie
1	2	3	4	5	5
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	D2	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A	D2	A
3	strefa małopolska	PL1203	A	D2	A

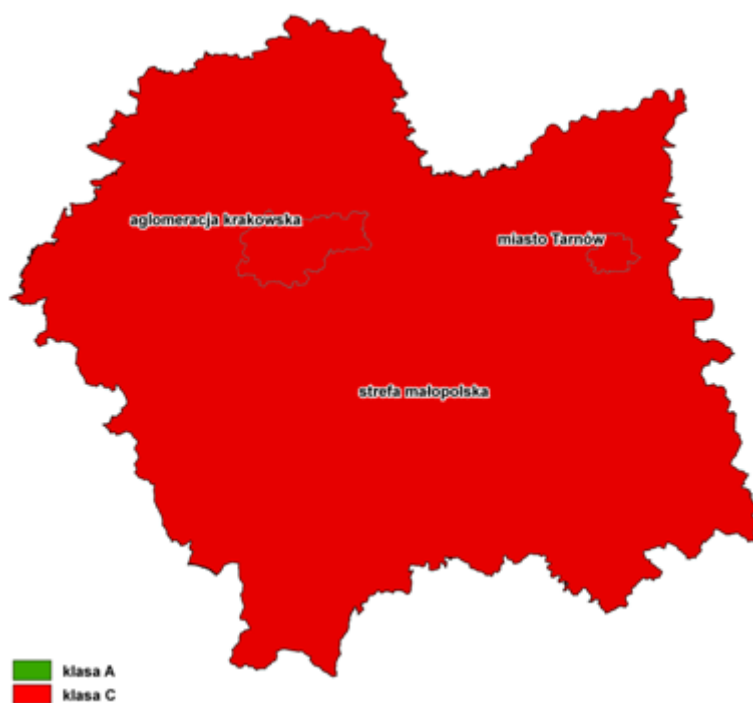
Mapa 10. Klasyfikacja stref dla ozonu – kryterium ochrony zdrowia

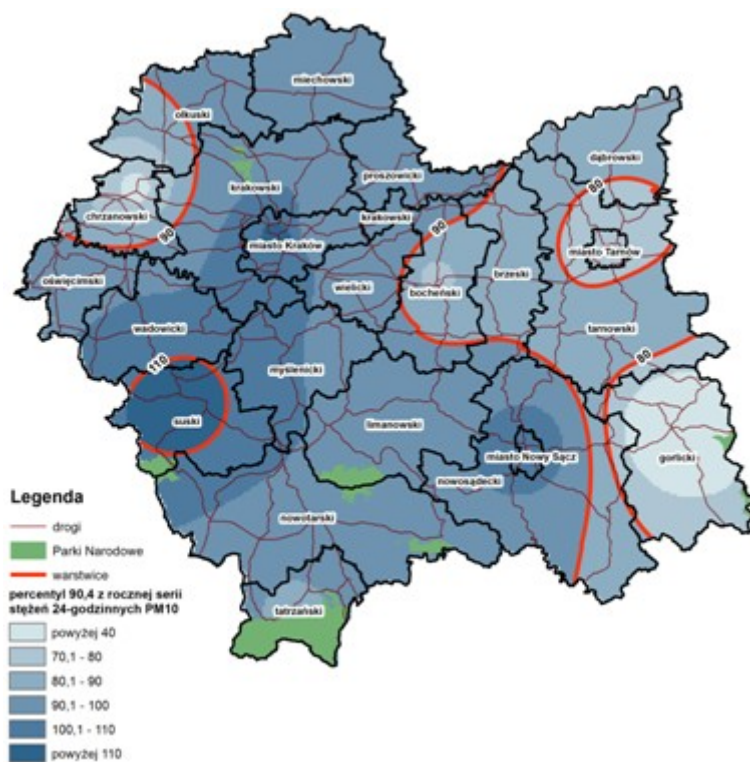
Wykres 4. Średnia z lat 2011-2013 ilość przekroczeń docelowego poziomu ozonu na stanowiskach pomiarowych wykorzystanych do oceny – pomiar automatyczny

Tabela 3.6. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM10 [**PM10**]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny		Symbol klasy wynikowej w strefie
			24 godz.	rok	
1	2	3	4	5	6
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C	C	C
2	miasto Tarnów	PL1202	C	A	C
3	strefa małopolska	PL1203	C	C	C

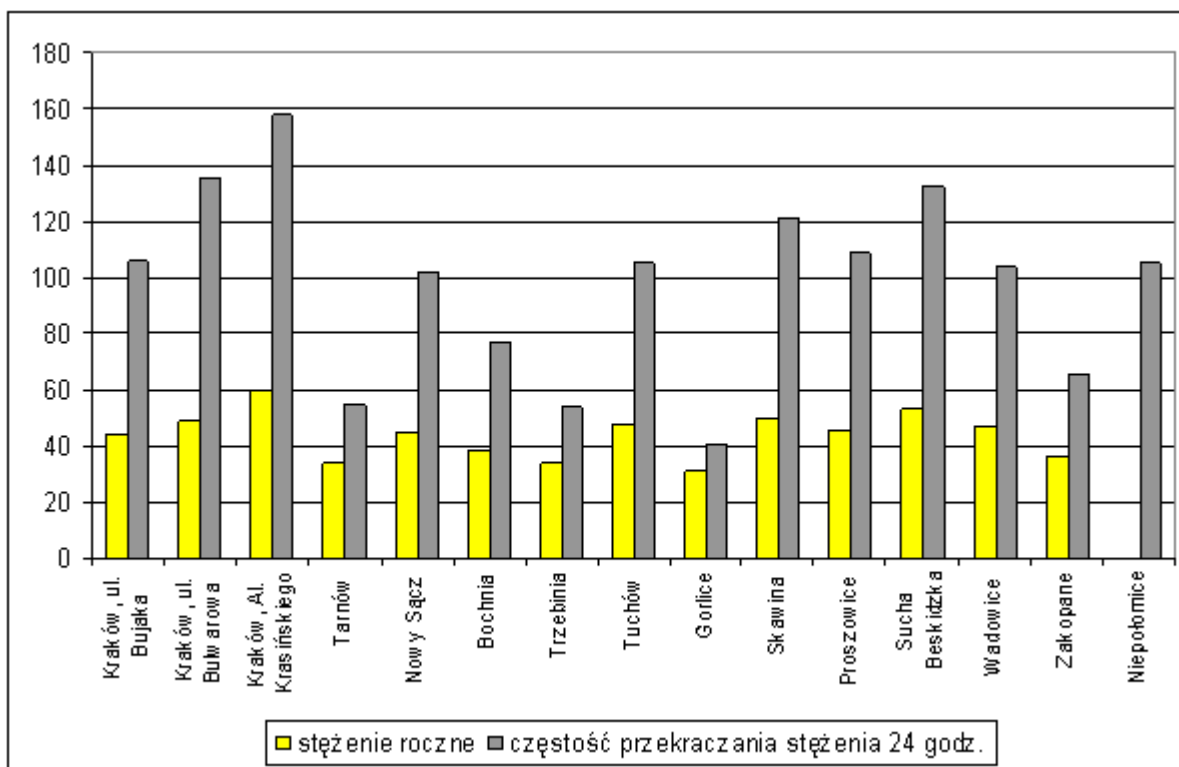
Mapa 11. Klasyfikacja stref dla pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia

Mapa 12. Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10 – percentyl 90,4 z serii stężeń 24 godzinnych

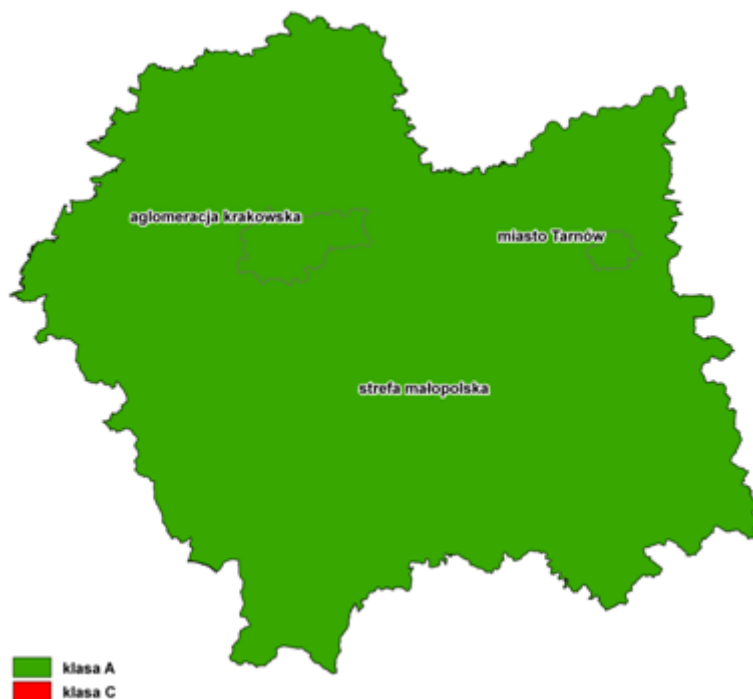
Mapa 13. Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM10 – stężenia roczne

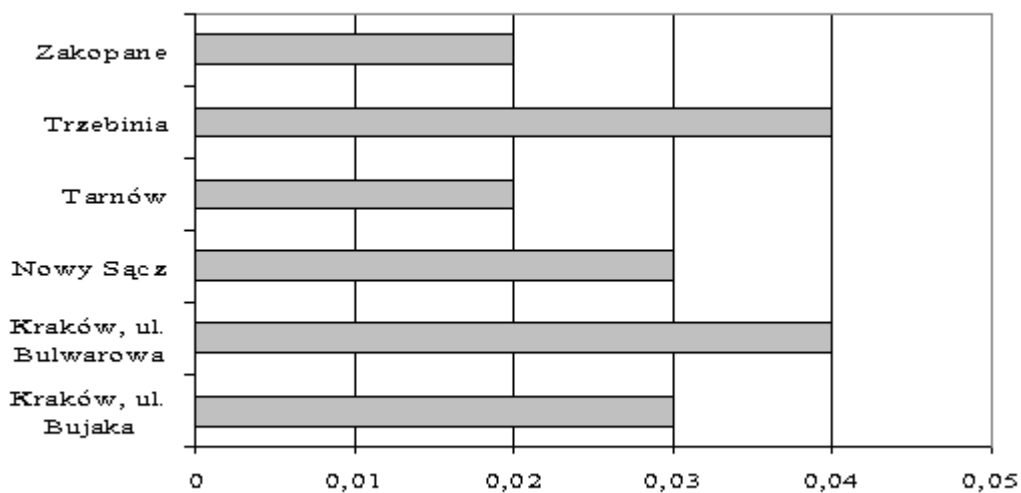
Wykres 5. Stężenia roczne pyłu zawieszonego PM10 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz częstość przekraczania stężenia dobowego na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny (11 stanowisk), pomiar automatyczny (3 stanowiska)

Tabela 3.7. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla ołowiu [Pb]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej strefy
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

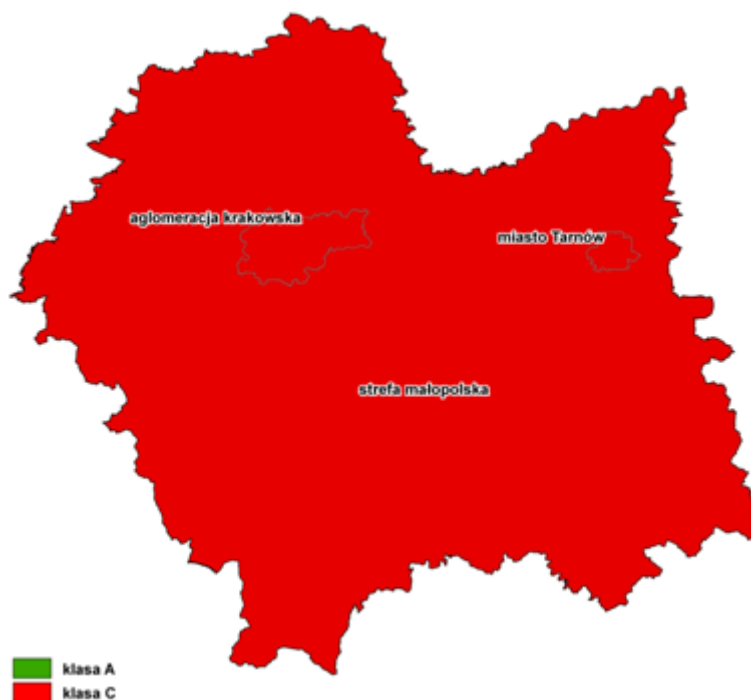
Mapa 14. Klasyfikacja stref dla ołowiu w pyłe PM10 – kryterium ochrony zdrowia

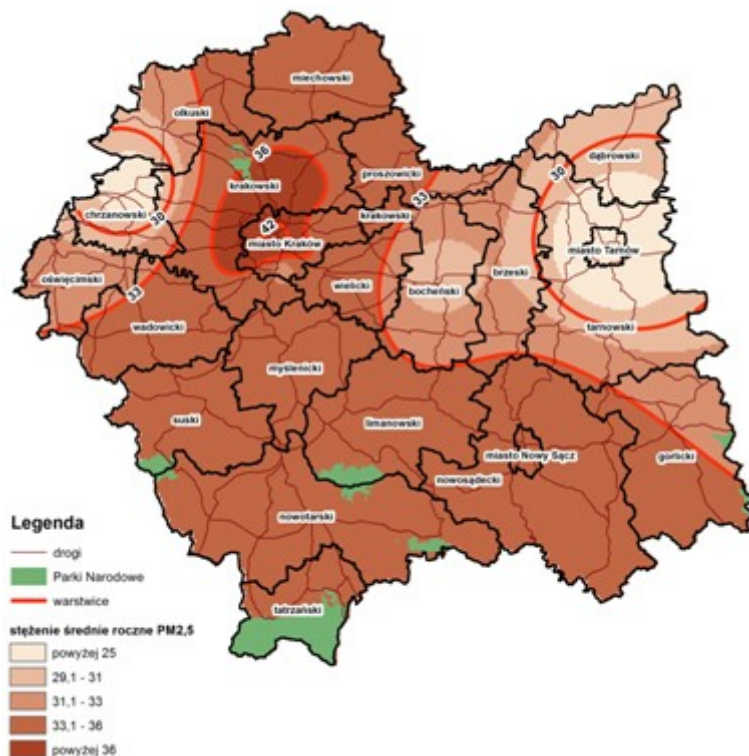
Wykres 6. Roczne stężenia ołowiu ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny

Tabela 3.12. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM2,5 [**PM2.5**]

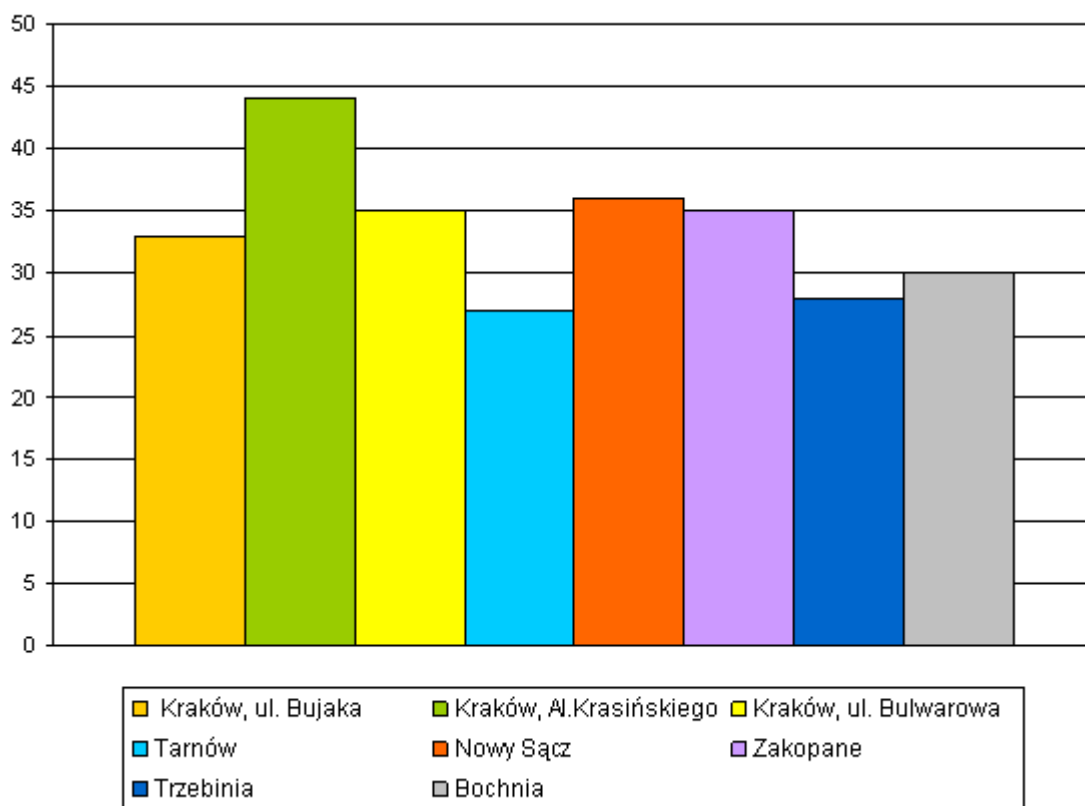
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (rok)	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)	Symbol klasy strefy wg poziomu dopuszczalnego faza II
1	2	3			4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C	C2	C2
2	miasto Tarnów	PL1202	C	C2	C2
3	strefa małopolska	PL1203	C	C2	C2

Mapa 15. Klasyfikacja stref dla pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia

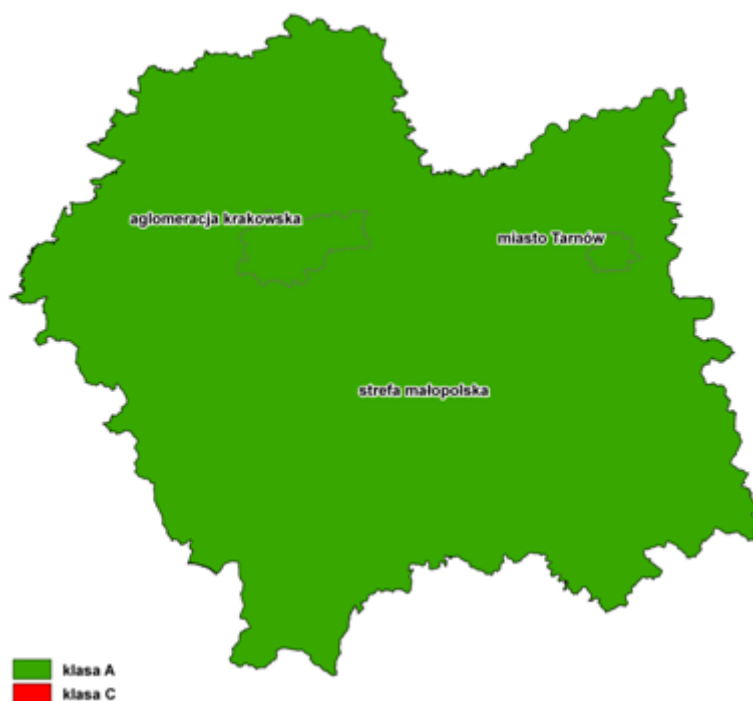
Mapa 16. Rozkład stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia roczne

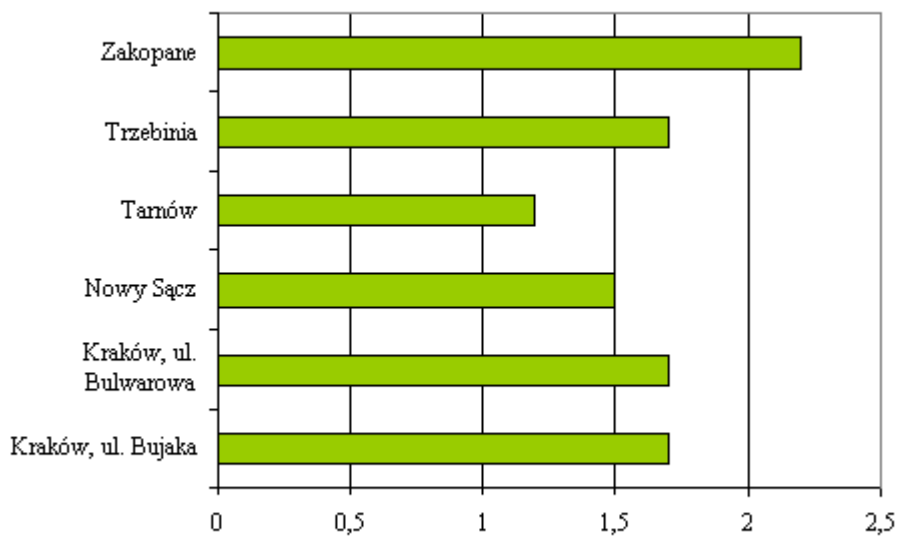
Wykres 7. Roczne stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 (µg/m³) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny (6 stanowisk), pomiar automatyczny (2 stanowiska)

Tabela 3.9. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla arsenu [As]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

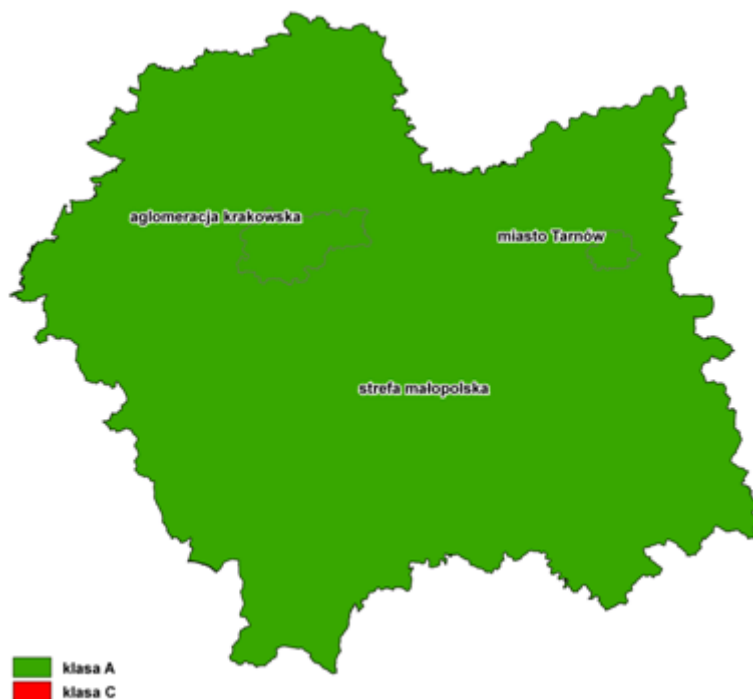
Mapa 17. Klasyfikacja stref dla arsenu – kryterium ochrony zdrowia

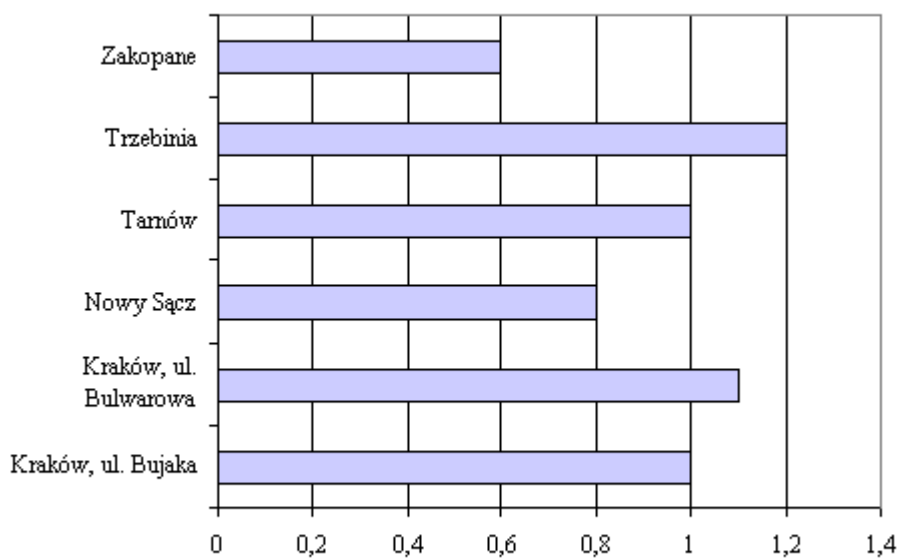
Wykres 8. Roczne stężenia arsenu (ng/m³) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny

Tabela 3.10. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla kadmu [Cd]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

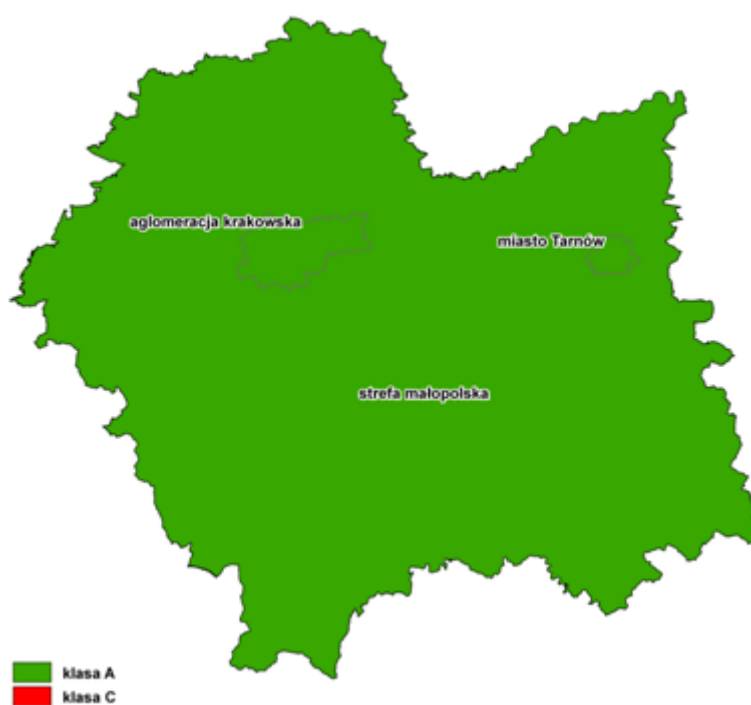
Mapa 18. Klasyfikacja stref dla kadmu – kryterium ochrony zdrowia

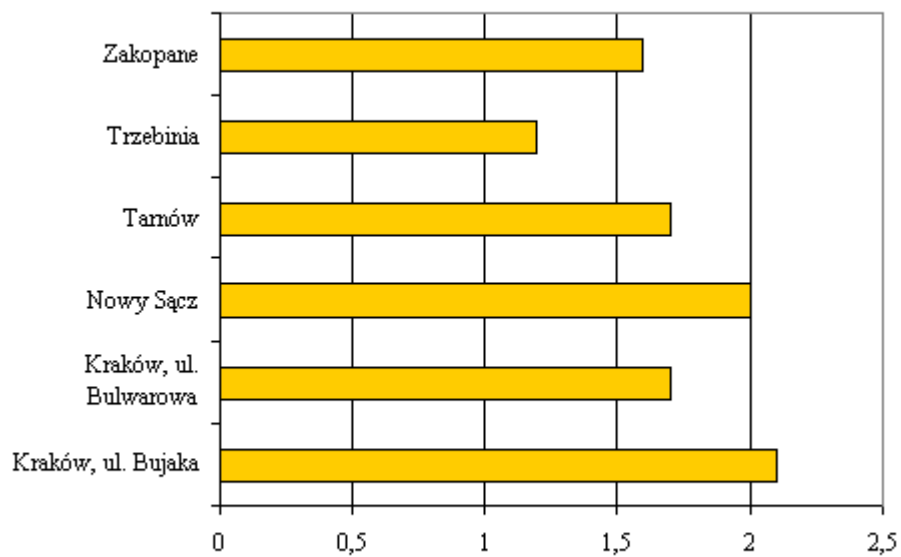
Wykres 9. Roczne stężenia kadmu (ng/m³) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny

Tabela 3.10. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla niklu [Ni]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A
2	miasto Tarnów	PL1202	A
3	strefa małopolska	PL1203	A

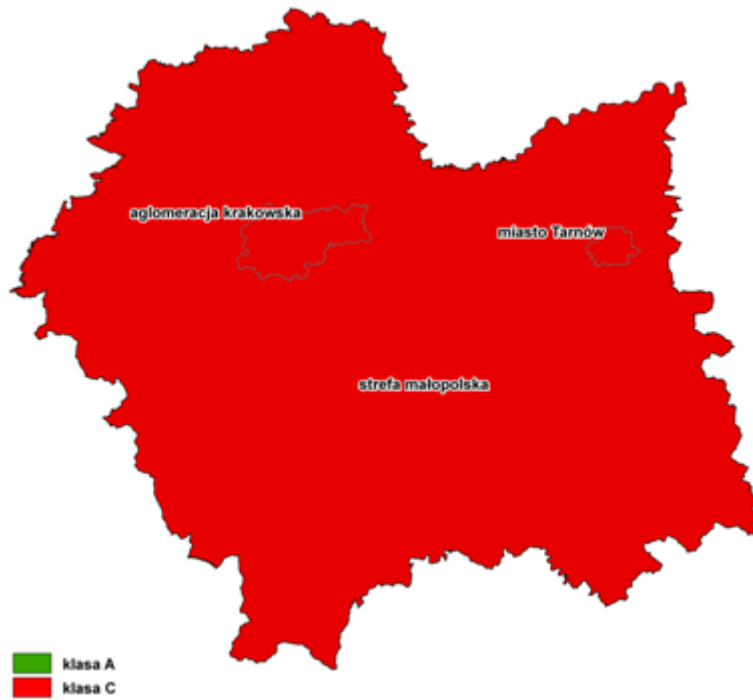
Mapa 19. Klasyfikacja stref dla niklu w pyłe PM10 – kryterium ochrony zdrowia

Wykres 10. Roczne stężenia niklu (ng/m^3) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny

Tabela 3.12. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu [**B(a)P**]

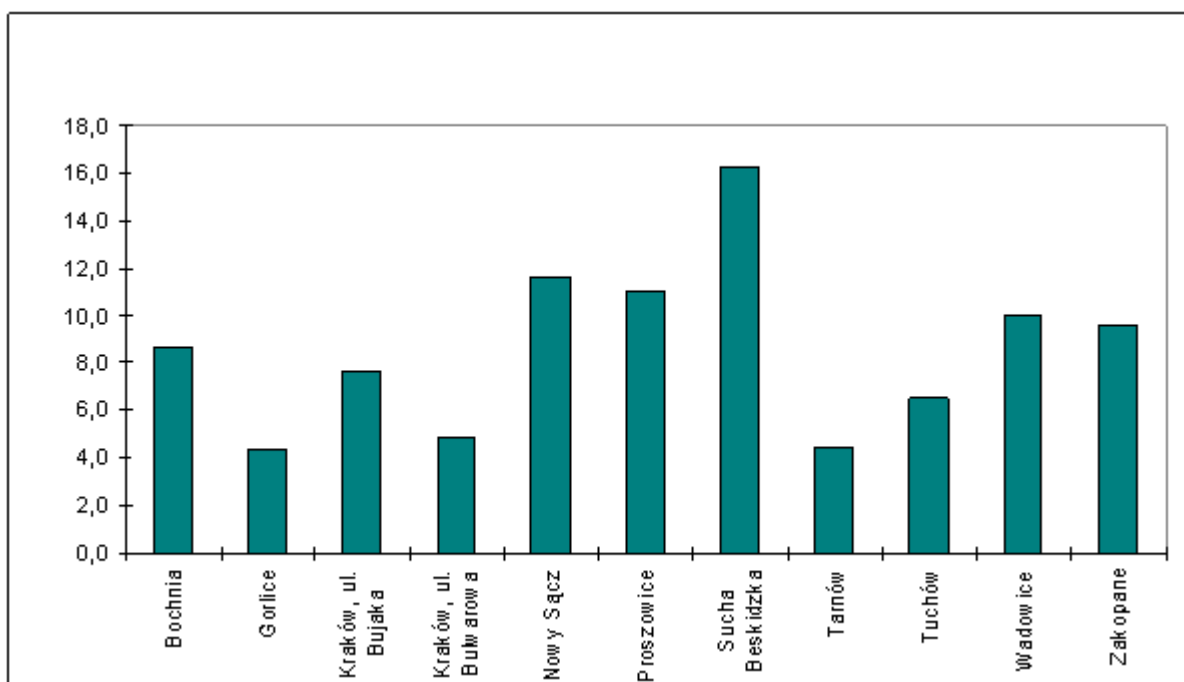
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C
2	miasto Tarnów	PL1202	C
3	strefa małopolska	PL1203	C

Mapa 20. Klasyfikacja stref dla B(a)P– kryterium ochrony zdrowia

Mapa 21. Rozkład stężeń benzo(a)pirenu – stężenia roczne

Wykres 11. Roczne stężenia benzo(a)pirenu (ng/m³) na stanowiskach wykorzystanych do oceny – pomiar manualny

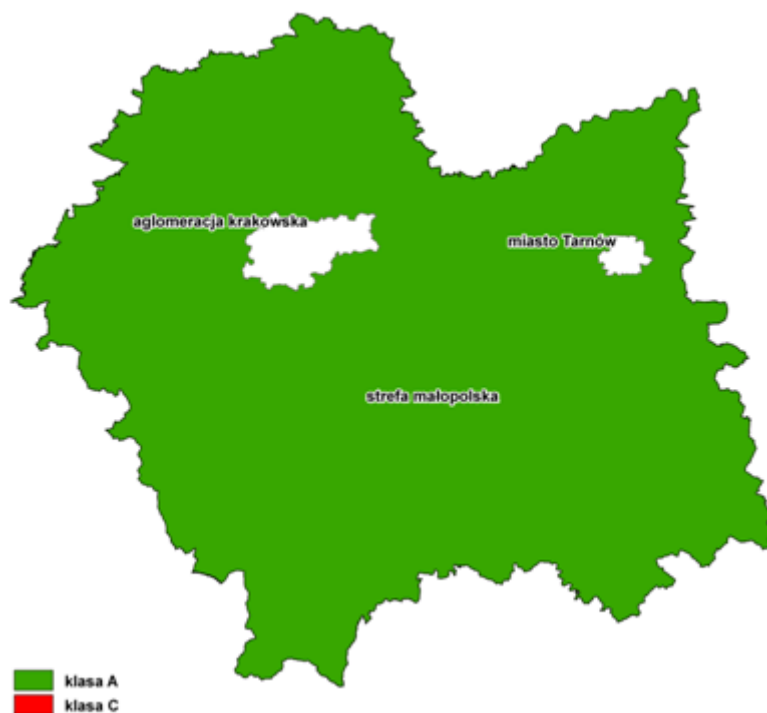
Wyniki klasyfikacji stref dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia przedstawiono w tabeli poniżej:

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	C	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
2	miasto Tarnów	PL1202	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
3	strefa małopolska	PL1203	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Klasyfikacja według parametrów, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin

Tabela 3.13. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla dwutlenku siarki [SO₂]

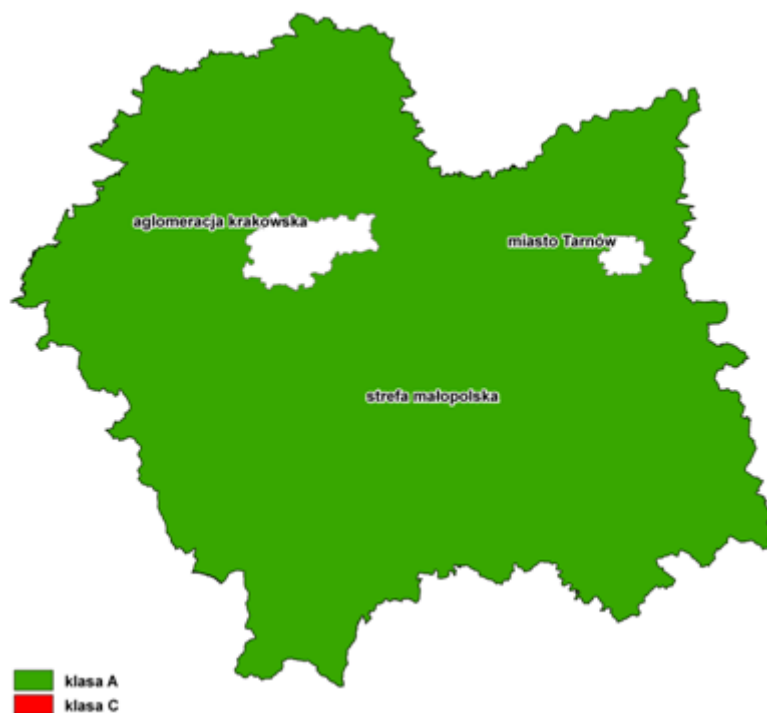
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (zima)	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (rok)	Symbol klasy wynikowej w strefie
1	2	3	4	5	6
1	Strefa małopolska	PL1203	A	A	A

Mapa 22. Klasyfikacja stref dla dwutlenku siarki – kryterium ochrony roślin

Tabela 3.14. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla tlenków azotu [NO_x]

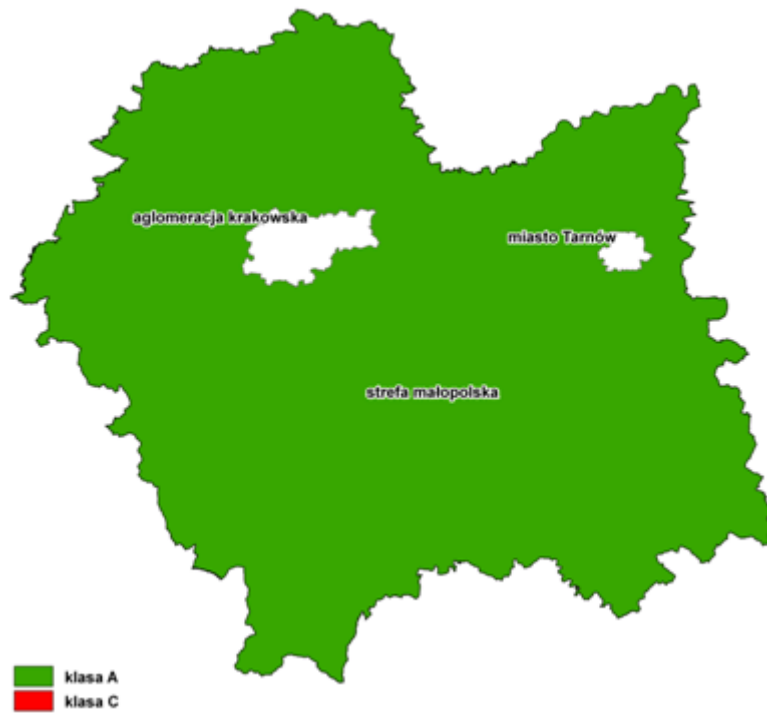
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (rok)
1	2	3	4
1	Strefa małopolska	PL1203	A

Mapa 23. Klasyfikacja stref dla tlenków azotu – kryterium ochrony roślin

Tabela 3.15. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla ozonu [O₃]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Pozom docelowy (AOT40)	Symbol klasy w strefie Cel długoterminowy (AOT40)	Symbol klasy wynikowej w strefie
1	2	3	4	5	6
1	Strefa małopolska	PL1203	A	D2	A

Mapa 24. Klasyfikacja stref dla **ozonu** – kryterium ochrony roślin

Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin przedstawiono w tabeli poniżej:

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
			SO ₂	NO _x	O ₃
1	strefa małopolska	PL1203	A	A	A

4. Strefy zaliczone do klasy C

Zgodnie z wykonaną klasyfikacją, do klasy C zostały zaliczone następujące strefy:

1. Aglomeracja Krakowska z uwagi na stężenia substancji: B(a)P - rok, NO₂ - rok, PM10 24-godz., PM10 - rok, PM2,5 - rok,
2. miasto Tarnów ze względu na stężenia substancji: B(a)P- rok, PM10 24-godz., PM2,5 - rok,
3. strefa małopolska z uwagi na: B(a)P- rok, PM10 24-godz., PM10 - rok, PM2,5 - rok.

Obszary przekroczeń wartości kryterialnych zostały wyznaczone na podstawie wyników pomiarów spełniających wymagania kompletności i jakości danych oraz obiektywnego szacowania z wykorzystaniem wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu (model CALPUFF) uwzględniającego skalę regionalną oddziaływania źródeł, przedstawionego w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego po uwzględnieniu wyników modelowania na poziomie krajowym (model CAMx). W ramach pracy „Aktualizacja prognoz pyłu PM10 i PM2,5 dla lat 2015, 2020 na podstawie modelowania z wykorzystaniem nowych wskaźników emisyjnych” zostały określone rozkłady stężeń dwutlenku siarki i azotu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz tlenku węgla w siatce o rozmiarze 5 km x 5 km, które w bieżącej ocenie jakości powietrza posłużyły do potwierdzenia wystąpienia przekroczeń na obszarach wytypowanych w Programie ochrony powietrza.

Tabela 4.1. Lista stref zaliczonych do klasy C (ochrona zdrowia) i obszary przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych lub docelowych)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Kryterium stanowiące podstawę do zakwalifikowania strefy do klasy C - zanieczyszczenie, czas uśredniania stężeń	Obszary przekroczeń				
				miasto, gmina, dzielnica	obszar w km ²	Dł. drogi [km]	liczba mieszkańców	Plik z granicą obszaru
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	NO ₂ - rok	Kraków części dzielnic: II.III, IV, V, VII, VIII, XIII, XIV, XV	39	50	89552	MP_NO2_kom_POP
			B(a)P - rok	Kraków – gmina miejska	327	-	758334	MP_KRK_BaP_WIOS
			PM10 24 – godz.	Kraków – gmina miejska	327	-	758334	MP_KRK_percentyl_24h_PM10_WIOS
			PM10 - rok	Kraków – gmina miejska	327	-	758334	MP_KRK_roczne_PM10_WIOS
			PM2,5 - rok	Kraków – gmina miejska	327	-	758334	MP_KRK_rocznePM25_WIOS
2	miasto Tarnów	PL1202	B(a)P - rok	Tarnów – gmina miejska	72	-	112952	MP_TR_BaP_WIOS
			PM10 24 – godz.	Tarnów – gmina miejska	72	-	112952	MP_TR_percentyl_24h-PM10_WIOS
			PM2,5 - rok	Tarnów – gmina miejska	72	-	112952	MP_TR_roczne_PM25_WIOS
3	strefa małopolska	PL1203	B(a)P - rok	Bochnia, Gorlice, Nowy Sącz, Proszowice, Sucha Beskidzka, Tuchów, Wadowice, Zakopane	259	-	199213	MP_BaP_WIOS
				Maków P. Jordanów, Limanowa, Andrychów, Wieliczka, Rabka Zdrój, Nowy Targ, Grybów, Wolbrom, Chrzanów, Kęty, Oświęcim, Miechów, Niepołomice, Trzebinia	363	-	267760	MP_BaP_POP
				Wszystkie gminy bez ww.	14162	-	2015818	MP_BaP_POP_powiaty
			PM10 24 – godz.	Bochnia, Gorlice, Niepołomice, Nowy Sącz Proszowice, Skawina, Sucha Beskidzka, Trzebinia, Tuchów, Wadowice, Zakopane	339	-	252847	MP_percentyl_24h_PM10_WIOS
				Andrychów, Brzeszcze, Bukowina Tatr. Chrzanów, Czarny Dunajec, Dobczyce, Grybów, Jordanów, Kalwaria Z. Limanowa, Liszki, Lubień, Maków Podh., Michałowice, Mysłenice, Nowy Targ, Olkusz, Oświęcim,	530	-	300933	MP_percentyl_24h_PM10_POP

			Pcim, Rabka-Zdrój, Skąpa, Skomielna Biała, Słomniki, Spytkowice, Sułkowice, Świątyniki Górne, Wolbrom				
		PM10- rok	Niepolomice, Nowy Sącz, Sucha Beskidzka, Wadowice, Tuchów, Proszowice, Skawina	144	-	159671	MP_roczne_PM10_WIOS
			Oświęcim, Andrychów, Jordanów, Maków Podh.	72	-	37507	MP_roczne_PM10_POP
		PM2,5 - rok	Bochnia, Nowy Sącz, Trzebinia, Zakopane	204	-	161321	MP_roczne_PM2,5_WIOS
			Andrychów, Chrzanów, Dobczyce, Grybów, Jordanów, Kalwaria Zebrzydowska, Maków Podh., Myślenice, Nowy Targ, Oświęcim, Pcim, Proszowice, Rabka-Zdrój, Skawina, Słomniki, Sucha Beskidzka, Sułkowice, Tuchów, Wadowice	395	-	270831	MP_roczne_PM2,5_POP

5. Informacje na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego, stwierdzonych na podstawie pomiarów

Na terenie województwa wystąpiły w 2013 roku przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych następujących substancji: dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10, B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5.

▪ dwutlenek azotu - stężenie średnie w roku kalendarzowym

Wystąpiło przekroczenie dopuszczalnego poziomu dwutlenku azotu. Przyczyną główną stwierdzonego przekroczenia było: oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), następnie oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5), szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.1. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu NO₂ – stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [µg/m ³]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL.1201	MpKrakowWIOSAKra6117	68	S1,S5, S14, S15

▪ ozon – ilość przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla celu długoterminowego

Wystąpiło przekroczenie dopuszczalnego poziomu ozonu. Przyczynami stwierdzonego przekroczenia były: napływ zanieczyszczeń z innych obszarów o charakterze transgranicznym (S10), szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.2. Zestawienie ilości przekroczeń dopuszczalnego poziomu O₃ – stężenia maksymalne 8-godzinne kroczące - wartości średnie z lat 2011-2013

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Ilość przekroczeń	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL.1201	MpKrakowWIOSBuja6119	5	S10, S14, S15
Miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSBitw6304	3	S10, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpSzarowWIOS01908	13	S10, S14, S15
		MpSzymbaWIOS0507	19	S10, S14, S15

• ozon – parametr AOT(40)

Wartość parametru AOT(40) obliczona jako wartość średnia z lat 2009-2013 dla strefy małopolskiej na podstawie pomiarów prowadzonych w Szymbarku wyniosła 13169 µg/m³ a dla Szarowa średnia z lat 2009-2013 osiągnęła wartość 10537 µg/m³ czyli przekroczyła

poziom celu długoterminowego określonego dla kryterium ochrony roślin. Przyczyną wystąpienia wysokiej wartości AOT(40) był napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy.

- **pył zawieszony PM10 - stężenie średnie w roku kalendarzowym**

W tabeli 5.3. przedstawiono przypadki przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5) oraz szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14) i niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.3. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL1201	MpKrakowWIOSAKra6117	60	S1, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	49	S3, S2, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBuja6119	44	S5, S2, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpNSaczWIOSNadb6205	45	S5, 14, S15
		MpSuchaBWIOSHand1512	53	S5, S14, S15
		MpProszWIOSKrol1404	46	S5, S3, S2, S14, S15
		MpSkawinWIOSOsie0606	50	S5, S3, S14, S15
		MpTuchowWIOSSzop1602	48	S5, S14, S15
		MpWadowiWIOSPSka1805	47	S5, S14, S15

- **pył zawieszony PM10 - stężenia 24-godzinne**

Zestawienia przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia 24-godz. znajdują się w tabeli 5.4 oraz w tabeli zamieszczonej w opracowaniu „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku (Program OR12)” oraz w wersji elektronicznej w bazie danych JPOAT. Przekroczenia występują głównie w sezonie zimowym i ich przyczynami są: oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5), emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.4. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie 24-godzinne

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Ilość przekroczeń	Percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń 24-godzinnych
Aglomeracja Krakowska	PL1201	MpKrakowWIOSAKra6117	158	113
		MpKrakowWIOSBulw6118	136	91
		MpKrakowWIOSBuja6119	106	94
miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSSBitw6304	55	62
strefa małopolska	PL1203	MpBochniWIOSKBar0106	77	77
		MpGorlicWIOSKras0511	41	53
		MpNSaczWIOSNadb6205	102	105
		MpProszWIOSKrol1404	109	99
		MpSkawinWIOSOsie0606	121	98
		MpTrzebiWIOSZWM0305	54	61
		MpWadowiWIOSPSka1805	104	103
		MpZakopaWIOSRown1701	66	82
		MpSuchaBWIOSHand1512	132	100
		MpWielicWIOSNiep1904	105	101
		MpTuchowWIOSSzop1602	105	90

- **benzo(a)piren – stężenie średnie w roku kalendarzowym**

W tabeli 5.5 przedstawiono przypadki przekroczeń docelowego poziomu B(a)P – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.5. Zestawienie przypadków przekroczeń docelowego poziomu benzo(a)pirenu - stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [ng/m ³]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL.1201	MpKrakowWIOSBuja6119	7,7	S5, S2, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	4,8	S3, S2, S5, S14, S15
miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSBitw6304	4,5	S5, S14, S15, S2
strefa małopolska	PL1203	MpBochniWIOSKBar0106	8,7	S5, S2, S14, S15
		MpGorlicWIOSKras0511	4,4	S5, S14, S15, S2
		MpNSaczWIOSNadb6205	11,6	S5, S14, S15
		MpProszWIOSKrol1404	11,1	S5, S3, S2, S15, S1
		MpWadowiWIOSPSka1805	10,0	S5, S14, S15
		MpSuchaBWIOSHand1512	16,2	S5, S14, S15
		MpTuchowWIOSSzop1602	6,5	S5, S14, S15
		MpZakopaWIOSRown1701	9,6	S5, S14, S15, S2

- **pył zawieszony PM2.5 - stężenie średnie w roku kalendarzowym**

W tabeli 5.6. przedstawiono przypadki przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM2,5 – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5) oraz szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14) i niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Tabela 5.6. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM2,5 – stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL1201	MpKrakowWIOSBuja6119	33	S5, S2, S3, S14, S15
		MpKrakowWIOSKra6117	44	S1, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	35	S3, S2, S5, S14, S15
miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSSBitw6304	27	S5, S2, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpNSaczWIOSNadb6205	36	S5, S14, S15
		MpBochniWIOSKBar0106	30	S5, S14, S15
		MpTrzebiWIOSZWM0305	28	S5, S3, S14, S15
		MpZakopaWIOSRown1701	35	S5, S14, S15

6. Ocena istniejącego systemu oceny jakości powietrza

W tabeli poniżej zostały podane strefy, w których konieczne jest wzmocnienie systemu oceny tzn. przeprowadzenie badań następujących zanieczyszczeń: benzenu (pomiar automatyczny zamiast metody manualnej) oraz ozonu.

Tabela 6.1. Lista stref i obszarów, dla których wskazane jest wzmocnienie systemu oceny wg kryteriów dla ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Obszary wskazanego wzmocnienia systemu oceny miasto (ew. dzielnica)	Kryterium dla którego istniejące metody oceny uznano za niewystarczające
1	2	3	4	5
1	Tarnów	PL1202	Tarnów	C ₆ H ₆ - 1 godz.
2	strefa małopolska	PL1203	Balice	NO ₂ 1-godz. O ₃ 8-godz.

7. Udokumentowanie wyników oceny

Udokumentowanie wyników "Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 r." stanowi komplet wydruków tabelarycznych wykonanych przy pomocy programu OR wersja 12 (egzemplarz dostępny w Wydziale Monitoringu Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie) oraz przekazany Zarządowi Województwa Małopolskiego. Wersja elektroniczna programu OR12, pliki z granicami obszarów przekroczeń wartości kryterialnych zostaną przekazane wraz z niniejszym egzemplarzem „Oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku” do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W niniejszym rozdziale przedstawiono w postaci tabelarycznej uzupełniające informacje na temat materiałów wykorzystanych w ocenie rocznej.

Tabela 7.1. Wykaz ważniejszych materiałów i informacji wykorzystanych w ocenie rocznej (nie zamieszczonych w raporcie)

Lp.	Zakres informacji	Nazwa bazy/ modelu/ opracowania/ itd.	Lokalizacja
1	2	3	4
1	Informacje o systemie pomiarowym	System informacji o środowisku – baza danych JPOAT	Serwer WIOŚ Kraków
2	Informacje o systemie pomiarowym	CS, XR – baza danych z systemu automatycznych pomiarów zanieczyszczenia powietrza	Serwer WIOŚ Kraków
3	Serie pomiarowe stężeń wykorzystane w ocenie	CS, XR	WIOŚ Kraków
4	Pliki shp z granicami obszarów przekroczeń	Pliki shp program ArcGIS	WIOŚ Kraków

8. Podsumowanie

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku jest klasyfikacja stref wykonana dla kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin.

Zgodnie z tą klasyfikacją dla **kryterium ochrony zdrowia** do:

- **klasy C** zostały zakwalifikowane wszystkie strefy:
 1. **Aglomeracja Krakowska** (NO_2 , pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren w pyle PM_{10} , pył zawieszony $PM_{2,5}$),
 2. **miasto Tarnów** (pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren w pyle PM_{10} , pył zawieszony $PM_{2,5}$),
 3. **strefa małopolska** (pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren w pyle PM_{10} , pył zawieszony $PM_{2,5}$).

Zgodnie z klasyfikacją dla **kryterium ochrony roślin** do:

- **klasy A** zaliczono strefę małopolską.

W wyniku klasyfikacji stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu zarówno dla kryterium ochrony zdrowia, jak i roślin.

Wykonana klasyfikacja stref za 2013 rok potwierdziła występujące w poprzednich latach przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na terenie województwa małopolskiego, co skutkuje kontrolowaniem stężeń zanieczyszczeń na obszarach przekroczeń oraz realizacją wszystkich działań określonych w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego opracowanym w 2013 roku i wdrożonym uchwałą Nr XLII/662/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30.09.2013 roku.